

ЧИТАТИ – ЩОБ ЗНАТИ, ЗНАТИ – ЩОБ ПЕРЕМАГАТИ!

У К Р А Ї Н И

Військо

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

КРІЗЬ ПРИЦІЛ «РИЖОГО АНГЕЛА»

С. 14

Роби все, що можуть чоловіки, роби краще за них,
заслужи їхню повагу... Через синці, через страшно,
коли боляче, нігті прощавайте, дзеркало загубилось...
Але це того вартує...

ПІДПИШИ КОНТРАКТ
ЗІ ЗБРОЙНИМИ СИЛАМИ УКРАЇНИ

MIL.GOV.UA/CONTRACT
0 800 50 00 51

Президент України – Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Петро Порошенко:

«Завдяки героїчним діям українського війства, підтримці з боку волонтерів, всього українського народу наша країна вистояла і зберегла свою свободу. Збройні Сили України, Національна гвардія, інші силові підрозділи міцно тримають оборону на Сході нашої держави. Незламний і непереможний бойовий дух, мужність і професіоналізм воїнів Збройних Сил України й надалі будуть національною гордістю, гарантом стабільності та безпеки України!»

ЗМІСТ

2 | АКЦЕНТИ

Збройні Сили України:
поступ реформ-2017

8 | РОЗВИТОК ФЛОТУ

Українські ВМС: ренесанс по-одеськи

14 | АДРЕСИ МУЖНОСТІ

Крізь приціл «Рижего ангела»

18 | ВІСТІ З ПЕРЕДОВОЇ

Де український десант –
там повний порядок!

20 | МОЛОДЬ В АТО

«Валькірія»

24 | ВІЙНА ЗБЛИЗЬКА

На всі руки доктор

28 | ПЕРСПЕКТИВНІ РОЗРОБКИ

«Горлиця» для «Орлана»
буде недосяжною

34 | ЖИТТЯ ПІСЛЯ ВІЙНИ

«Чистий постріл»:
аптечка для зброї

40 | СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ

AXIOS: за принципом трьох «F»

46 | ЛАГІДНА УКРАЇНІЗАЦІЯ

Волонтер українського слова

50 | ГЕРОЇ ЧОРНОБИЛЯ

Над аварійним реактором

54 | ПЕРО У РУКУ, ДРУЖЕ МІЙ!

«Найкращий вірш ще
ходить на свободі...»

56 | СМІЄМОСЯ, БО СМІЄМО

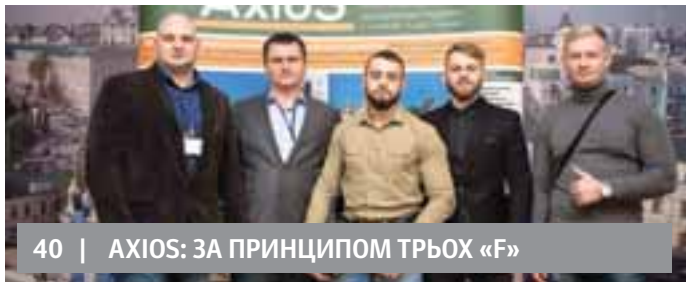
Донбаський «порожняк»

60 | ОБЛИЧЧЯ АГРЕСОРА

Честь офіцера:
деградація по-російськи

20 | «ВАЛЬКІРІЯ»

40 | AXIOS: ЗА ПРИНЦИПОМ ТРЬОХ «F»

60 | ЧЕСТЬ ОФИЦЕРА: ДЕГРАДАЦИЯ ПО-РОСИЙСКИ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Засновник:
Міністерство оборони
України

Адреса редакції:
01015, м. Київ, вул. Московська,
45/1, корпус 33

Телефони редакції:
(044) 280-60-28, 280-60-45
mail: viysko2012@ukr.net
Електронна версія:
<http://www.viysko.com.ua/>
© «Військо України», 2014

Віддруковано:
ТОВ «Дейлі Сервіс»
Передплатний індекс: 74101
Передплату можна оформити
в усіх поштових відділеннях
зв'язку

**Свідоцтво про державну
реєстрацію:**
КВ № 827 від 12.07.1994 р.

Головний редактор:
Валентин БУРЯЧЕНКО

**Заступник головного
редактора:**
Андрій МИРОНЧУК

Відповідальний секретар:
Вячеслав ПЕТРОВСЬКИЙ

Начальники відділів:
Олександр БІРЧЕНКО,
Ігор ПАРУБСЬКИЙ,
Олександр ВАСИЛЬЧЕНКО

Спеціальні кореспонденти:
Сергій БАСАРАБ,
Олег СУШИНСЬКИЙ,
Галина ЖОЛТІКОВА,
Олег ЯНОВСЬКИЙ-ШПАК

Кореспонденти:
Валерія СОКОЛІК,
Валерій ВОРОНЧУК,
Олександр ПАНЮКОВ,
Дарія МАРКЕВИЧ

Літературний редактор:
Олена ПОЛЯНСЬКА

Редакція не несе відповідальності за зміст повідомлень інформагентств і може друкувати статті, не поділяючи поглядів автора. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій. Роботи (фотознімки, статті, малюнки, тексти та інші матеріали), які прийшли на адресу редакції, не рецензуються і не повертаються. Передрук матеріалів чи будь-яке інше їх використання можливе лише з письмового дозволу редакції. При використанні матеріалів посилання на журнал «Військо України» обов'язкове. За зміст реклами відповідальність несе рекламодавець.

ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ:

День народження Збройних Сил України... Приємна нагода ще раз переглянути черговий відрізок нашої історії.

Переосмислити здобутки й зробити висновки для поступу вперед. За кілька останніх років Українська армія трансформувалася, позбувшись атавізмів старої пострадянської моделі й набувши обриси сучасного зразка. Наше військо технічно оснащене, бійці добре навчені та сповідають ідеологію української автентичності. Їхній бойовий дух сформувався в умовах агресії проти України Російської Федерації – мілітарного сусіда, який воює не лише зброєю, а й потужною пропагандою. Тож нині, подумки повертаючись у минуле, можемо констатувати: попри те, що за свою понад чвертьстолітню історію армія переживала різні часи, нині ми маємо військо, гідне своєї держави і народу

ПОСТУП РЕФОРМ – 2017

**Міністр оборони України
генерал армії України
Степан Полторак:**

«Ситуація, яка склалася на Сході нашої держави, повністю контрольована військовими. Тих сил і засобів, які залучені, достатньо, аби впоратися з усіма завданнями, які стоять перед Збройними Силами України щодо захисту суверенітету і територіальної цілісності держави. У нас є молоді та розумні командири, які стали справжніми офіцерами уже під час ведення бойових дій і знаходяться на своїх місцях. Вони володіють ситуацією, грамотно і виважено приймають рішення, вміло керують підлеглими»

СТАНДАРТИ НАТО

Процес реформування відбувається за участю радників (експертів) із держав НАТО при Міноборони та Генеральному штабі, представників Проектного офісу реформ та Ради волонтерів. За окремими напрямками діють 66 радників із 14 країн – членів НАТО, зокрема 6 стратегічних радників високого рівня. Створено Центр управління реформами.

Міністерство оборони та Генеральний штаб виконували головне завдання, передбачене документами оборонного планування: до кінця 2020 року досягти оперативної і технічної сумісності зі збройними силами держав – членів НАТО.

40% структурних підрозділів Міністерства оборони і Генерального штабу реорганізовані та наближені до типової структури штабів Альянсу. Нині триває подальше розмежування повноважень та завдань цих та решти органів управління.

Впродовж 2017 року 48 внутрішніх аудиторів Міноборони пройшли навчання за програмою «Сертифікований внутрішній аудитор». Ще понад 200 підвищили кваліфікацію.

Бойовий досвід, набутий військовослужбовцями в антитерористичній операції, а також істотне покращення навчальної матеріально-технічної бази стали головною передумовою якісної підготовки військ. Протягом року створено навчальну матеріально-технічну базу двох нових та відновлено 9 наявних навчальних центрів. За стандартами НАТО підготовлено 9 батальйонів, 25 рот та понад 1400 інструкторів.

ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ

2017 року ухвалено понад 100 законодавчих та інших нормативно-правових актів. Серед тих, які мають ключове значення для оборони держави, – Державна програма розвитку ЗС України на період до 2020 року, Концепція реформування та подальшого розвитку системи управління державою в умовах надзвичайного стану і в особливий період, Закон України «Про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних», постанови уряду «Про затвердження Угоди між Урядом України та Організацією НАТО з підтримки та постачання про партнерство з підтримки спільного управління предметами постачання», «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб» тощо.

Цьогоріч набув чинності Перелік класифікації видатків Міноборони за прикладом держав-членів НАТО. 2017 року військовому відомству заплановано асигнувань у сумі 69 млрд грн (2,42 % ВВП). Це на 13 млрд більше, ніж у минулому. Кошторис наступного року передбачає 83,3 млрд грн. Отже, ЗС України переходять від «бюджету утримання» до «бюджету розвитку». В політику формування кошторису впроваджено євроатлантичні принципи: часовим горизонтом середньострокового планування є бюджетний рік плюс два наступні роки.

ПІДГОТОВКА ТА НАВЧАННЯ

Загалом проведено 30 заходів оперативної підготовки із залученням представників інших військових формувань та правоохоронних органів. Це, зокрема, командно-штабне навчання з територіальної оборони, командно-штабне навчання з Командуванням Повітряних Сил ЗС України «Блакитний тризуб-2017» та стратегічне командно-штабне навчання «Непохитна стійкість – 2017».

Міжнародні танкові змагання Strong Europe Tank Challenge 2017 («Сильна Європа»). Захід відбувся у Графенвірі (Німеччина). В танковому біатлоні НАТО наш підрозділ брав участь вперше. Українці виступали на штатній техніці – модернізованих Т-64БВ і були єдиними серед учасників, хто мав досвід участі в бойових діях. Проводили бойові стрільби, виконували вправи зі штатної стрілецької зброї, викликали

ЛОГІСТИКА

У Збройних Силах України продовжується створення єдиної системи логістики. Сьогодні куратором питань логістичної реформи є Головне управління логістики. В подальшому військові частини безпосередньо забезпечуватиме Командування сил логістики, яке має бути сформоване до кінця 2019 року.

Змінюють-ся підходи до системи харчування в місцях постійної дислокації та районах виконання бойових завдань. Поточного року введено нові норми харчування військовослужбовців та затверджено Каталог продуктів, що відповідає стандартам НАТО.

17 військових частин уже переведено на нову систему, яка показала свою ефективність й отримала позитивні відгуки від українських армійців. Загалом до кінця 2017 року харчуватися повному будуть 23 військові установи Збройних Сил України.

Запровадження нового сухого пайка українського воїна – довгоочікувана подія для Збройних Сил України! Зараз сухпайки наші захисники використовують у зоні бойових дій. Новий набір містить повноцінний денний раціон за всіма світовими стандартами. Цей пайок сухим не назвеш, адже до нього увійшли й перші страви. Все по-домашньому: борщ, суп, м'ясні страви, родзинки, солодощі, мед, шоколад, кава, чай, жувальна гумка

**Начальник Генерального штабу –
Головнокомандувач Збройних Сил України
генерал армії України Віктор Муженко:**

«Нарощення оперативних і бойових спроможностей Збройних Сил України було і залишається головним завданням поточного та наступного року»

вогневу підтримку, водили бойові машини, евакуювали пораненого тощо.

Щорічні міжнародні маневри Sea Breeze-2017. У них взяли участь представники 16 країн світу. Корабельні тактичні групи відпрацьовували висадку морського десанту, проводили навчальні артилерійські стрільби, здійснювали водолазні спуски для пошуку вибухонебезпечних предметів тощо. Від української сторони залучалися судно роз-

магнічування «Балта», катер «Сокаль», фрегат «Гетьман Сагайдачний». Іноземних партнерів представляли екіпажі румунського корабля «Мачеларіу», американського ракетного крейсера The Hue City (CG-66), есмінця Carney (DDG-64), турецької субмарини Batiray тощо.

Багатонаціональні навчання Agile spirit-2017 проводилися на полігоні Орфоло у Грузії. Україну на них представляли наша морська піхота та авіатори ВМС. Відпрацьовували спільні дії разом з підрозділами країн-членів та партнерів Альянсу. Цьогоріч навчання такого масштабу із залученням українських підрозділів морської піхоти та морської

авіації на теренах інших держав відбувалися вперше.

Українсько-американські командно-штабні навчання «Rapid Trident-2017». Цьогоріч у них брали участь близько 2,5 тис. військовослужбовців з 15 країн світу, серед яких Україна, США, Канада, Болгарія, Грузія, Естонія, Італія, Латвія, Литва, Молдова, Норвегія, Польща, Румунія, Туреччина та Великобританія. Мета – обмін передовим досвідом між представниками армій провідних країн, покращення взаємодії між штабами і підрозділами Сухопутних військ України, США, армій країн-учасниць і партнерів НАТО, а також членів програми «Партнерство заради миру».

та одноразовий посуд. Підігріти будь-яку страву можна без вогню, а просто помістивши її у спеціальний пакет розігріву. За відгуками воїнів, нова їжа ситна та смачна, харчування нею є задоволенням...

Питання речового забезпечення Українського війська також особливо важливе. 20 листопада 2017 року Міністр оборони України Степан Полторак підписав наказ про затвердження Правил носіння військової форми одягу та знаків розрізнення військовослужбовцями Збройних Сил України. Відтепер військовий мундир прикрашає нова символіка та наруківні знаки, а берети набули гарного вигляду та мають широкую кольорову гаму. За основу нових українських одностроїв взято досвід провідних армій Європи у поєднанні з національними традиціями. Військова форма стала стильною та зручною.

РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ

Нині в Україні дедалі популярнішою стає військова служба за контрактом. З початку цього року контракт зі Збройними Силами України уклали понад 31 тисячу громадян, зокрема, на військову службу прийнято понад 2 тисячі офіцерів запасу.

Відбулися зміни в системі комплектування Збройних Сил України. Так, уперше запроваджено призов на військову службу офіцерів запасу строком на 18 місяців.

2017 року особлива увага приділялася підготовці резервістів. Навчальні збори цього року пройшли понад 30 тисяч військовослужбовців резерву. Загалом до оперативного резерву Збройних Сил України зараховано близько 136 тисяч осіб. 111 тисяч із них

призначено до резерву першої черги бойових бригад та полків. Також по всій території України проведено близько 6 тисяч заходів територіальної оборони.

2017 року в Чернігівській області започатковано пілотний проект щодо створення на базі військових комісаріатів територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки. Планується, що з 2018 року всі військові комісаріати України працюватимуть за новою моделлю. Реформа військоматів посилить заходи вербування громадян на військову службу за контрактом, поліпшить обліково-мобілізаційну роботу, забезпечить прозорість і підвищить якість надання адміністративних послуг громадянам. Схожі «вербувальні» центри

успішно функціонують у США, Франції та Німеччині.

Не менш важливий напрямок – підвищення ролі сержантського та старшинського складу Збройних Сил України.

Сьогодні структура багаторівневої системи підготовки сержантів відповідає стандартам провідних іноземних країн. Лише поточного року для комплектування посад військових частин підготовлено близько 3 тисяч молодших командирів. Загалом за останні три роки понад 3,7 тисячі сержантів із вищою освітою посіли первинні офіцерські посади в армійських підрозділах та отримали відповідні військові звання.

2017 року Президент України своїм Указом присвоїв почесні найменування військовим частинам та підрозділам Збройних Сил України, воїни яких успішно воювали проти окупантів на Сході України. Зокрема легендарна білоцерківська 72-га механізована бригада відтепер носить ім'я Чорних Запорожців, прославлена у боях 24-та механізована з Яворова – названа іменем короля Данила, а 1-й окремій танковій бригаді з Чернігівщини присвоєно найменування – «Сіверська». Також почесної назви «Броди» удостоєна 16-та бригада армійської авіації, а 48-ма інженерна – стала Кам'янець-Подільською.

З початку особливого періоду за мужність, героїзм і високий професіоналізм під час виконання бойових завдань понад 39,5 тисячі військовослужбовців і працівників Збройних Сил України отримали державні нагороди.

Майже 50 тисяч військовослужбовців нагороджені відзнаками та цінними подарунками Міністерства оборони України.

Понад 218 тисяч військовослужбовців та працівників Збройних Сил України – учасників АТО отримали статус учасника бойових дій.

СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА

Керівництво держави та оборонного відомства приділяє особливу увагу соціальному захисту українських армійців. Зокрема в структурі грошового забезпечення військовослужбовців з 1 січня 2018 року збільшаться посадові оклади та оклади за військовим званням. Їхній розмір визначатиметься залежно від установленого в Україні прожиткового мінімуму (мінімальної заробітної плати).

Важливе питання – забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України житлом. Так, упродовж 2017 року серед українських захисників розподілено 818 квартир, 374 учас-

ників АТО забезпечено житлом, 20 сім'ям виплачено грошову компенсацію в сумі 6,9 мільйона гривень. Крім цього, проект Державного бюджету на 2018 рік передбачає виділення 1 мільярда гривень на будівництво житлових комплексів для військовослужбовців-контрактників.

Також особлива увага приділяється медичній реабілітації українських захисників – учасників АТО. З цієї метою створено єдиний орган медичного забезпечення стратегічного рівня – Головне військово-медичне управління. Впродовж 2017 року у закладах медичної реабілітації пройшли лікування понад 9 тисяч осіб.

ПЕРЕОЗБРОЄННЯ

Цього року для Збройних Сил України закуплено та поставлено з державних підприємств понад 26,5 тисячі одиниць боєприпасів різного призначення та 1736 зразків озброєння. Серед них – модернізована та нова авіаційна, броньована, радіолокаційна, автомобільна, інженерна техніка та артилерійські системи.

2017 року наша армія отримала 18 нових зразків озброєння та військової техніки, зокрема броньований автомобіль «Козак-2», легкий переносний ракетний комплекс «Корсар», безпілотний авіаційний комплекс Fly Eye, снайперські гвинтівки та спеціальні автомати. Триває копітка робота з ремонту та відновлення техніки. З початку року ремонтно-відновні підрозділи повернули до строю близько 11 тисяч одиниць різного озброєння. Також близько 700 зразків ОБТ відновили Державні підприємства оборонно-промислового комплексу. Відновлення боєздатності військ перебуває на особистому контролі Президента та Міністра оборони України.

УКРАЇНСЬКІ ВМС:

РЕНЕСАНС ПО-ОДЕСЬКИ

Майже добігає кінця 2017-й,
визначений керівництвом
Міністерства оборони України
роком Військово-Морських Сил.

Після виходу з анексованого
Криму на материкову частину
України військові моряки стали
невід’ємною частиною життя
Південної Пальміри.

Віднедавна про місто згадують
не лише як про курорт чи великий
торговельний порт,
а й як про головну базу
українського військового флоту

У дуже стислі терміни вітчизняним ВМС вдалося практично з нуля відновити військово-морську інфраструктуру і систему підготовки кадрів. Нині це головні досягнення українських військових моряків за останні три роки.

– Судіть самі: корабель можна побудувати за 2-3 роки, а ось командира для нього потрібно готувати близько десяти, – пояснює заступник командувача Військово-Морських Сил Збройних Сил України з бойової підготов-

ки – начальник управління бойової підготовки Командування ВМС контр-адмірал Олексій Неїжпапа. – Вишкіл фахівців потребує багато часу, зусиль і коштів.

Ніхто не вірив, що після того, як навесні 2014 року вся система була зруйнована, в Україні швидко відкриється будь-який військово-морський навчальний заклад. Але завдяки спільним зусиллям військових та фахівців Національного університету «Одеська морська академія» 1 вересня

2014 року для всіх охочих свої двері гостинно відкрили Військово-морський ліцей та факультет Військово-Морських Сил. А вже наприкінці 2016-го на його базі створили Інститут ВМС.

З’явився у військових моряків і Центр підготовки сержантського складу, розташований у Миколаєві. Цей навчальний заклад – не просто курси підвищення кваліфікації, а школа фаховості та лідерства. Нещодавно відбувся перший випуск контрактників, які пройшли тут «Курс лідерства базового рівня». Сертифікати отримали 40 військовослужбовців.

Центр – єдина окрема військова частина у вітчизняних ВМС, яку очолює мічман. Майбутніх молодших командирів тут готують інструктори старшинського складу за натовським принципом «сержант готує сержанта». Минулого року група експертів НАТО працювала над оцінкою «Курсу лідерства базового рівня». Вони з’ясували, що його програма відповідає стандартам Альянсу на 86 відсотків. Це високий показник,

адже для досягнення відповідності достатньо набрати 70%.

Вперше після десятирічної перерви Військово-Морські Сили провели штурманську практику. На навчальних катерах курсанти здійснили похід до берегів Румунії та Болгарії. Цей захід допоміг майбутнім офіцерам не лише вивчити морський театр і систему організації безпеки мореплавства, а й перевірити навички, отримані на тренажері Dangerous waters. В інституті, до речі, його встановили болгарські колеги.

Зрозуміти, що означає вислів «лікоть товариша», побачити не-

скінченність моря, відчути міць і силу вітру та хвиль курсанти можуть під час походів на шлюпках. Цей вид практики також відновили нещодавно. Ніби на маленькому кораблі, вони роблять перший крок у море, вчаться працювати в команді.

Для цього є неабиякий стимул, адже найбільш підготовлені потім мають можливість пройти стажування на італійських, польських, болгарських та турецьких кораблях. Там курсантів знайомлять з особливостями організації служби та проведення морських навчань в арміях країн НАТО. Вони

вчаться співпрацювати з представниками флотів інших країн.

Такі самі навички можна набути також і без виїзду за межі України. Адже на території нашої держави ось уже понад два десятиліття регулярно проводять міжнародні морські навчання «Сі Бриз». Цьогоріч вони вперше відбулися у форматі free play – «вільна гра». Учасники діяли в непередбачуваних умовах, максимально наближених до бойових.

Масштаб маневрів вражає. Понад 30 кораблів і катерів, субмарина, 25 літаків, вертольотів і кон-вертопланів, а також понад 3 тис. військових з 16 країн світу – все це працювало на досягнення однієї важливої мети: навчитися спільно протистояти загрозам у морі.

Цьогорічним ноу-хау також стало те, що маневри відбувалися за критеріями НАТО – із залученням двох штабів. Перший планував і забезпечував навчання. Другий керував військами, одночасно навчаючись методам управління і планування операції. Більшість офіцерів другого штабу, до речі, стануть основою нового морського командування, яке нині створюється на Чорному та Азовському морях.

Головна інтрига навчань полягала в тому, що учасники не знали, коли і які маневри запропонує виконати керівництво вищого штабу. Отже, не мали змоги завчасно зорієнтувати своїх підлеглих. Що це дало? По-перше, командири змогли об'єктивно виявити, чи здатні їхні підлеглі оцінити обстановку і прийняти правильне рішення. По-друге, вони діяли не за спланованим сценарієм, а за ситуацією.

Загалом формат free play дав можливість офіцерам виявити повну самостійність. Саме так, як це відбувається під час проведення антитерористичної операції на Донбасі. Там командири взводів

та батальйонів – основні «гравці». Вони приймають рішення, а командири з'єднань і об'єднань лише вказують напрямок основних зусиль.

Загалом після агресії Росії в Крим та на Донбас наші партнери розглядають «Сі Бриз» не лише як навчальну базу, а й як інформаційний майданчик, де можна отримати вичерпну інформацію про Україну, з'ясувати необхідні питання, аби в майбутньому надати необхідну допомогу тощо.

Але, як кажуть, ніхто нам так не допоможе, як ми самі. Тож, окрім вишколу, на часі залишається питання оновлення флотського «парку». Нещодавно вперше за десять років український військовий флот поповнився новими малими броньованими артилерійськими катерами «Аккерман» і «Бердянськ». Ці судна вже навіть встигли пройти бойове хрещення.

Річ у тому, що у період гострого протистояння на Донбасі Росія не полишає можливості тримати напругу й поблизу морських кордонів нашої держави. Час від часу російські бойові кораблі виявляють відкриту агресію, перешко-

джаючи українським виконувати свої прямі функції. Так, як це сталося із кораблем морської охорони «Поділля», який збирав докази щодо незаконної промислової діяльності Російської Федерації в районах Голіцинського й Одеського газових родовищ.

Росіяни відверто провокували наших моряків, чекаючи реакції на їхню присутність. На своєму протичовновому кораблі «Сметливий» вони впритул наблизилися до краю морської економічної зони України. Аж раптом поряд з'явилися броньовані артилерійські катери «Аккерман» і «Бердянськ», а також фрегат «Гетьман Сагайдачний». Будь-який командир корабля підтвердить, наскільки незручно є ситуація, коли до нього підходить багато суден і катерів. Відтак росіяни вирішили відійти «від гріха подалі».

Нещодавно до Одеси прибули ще чотири малі броньовані артилерійські катери. Після проведення державних випробувань їх включають до складу флоту. Паралельно триває будівництво катерів іншого типу, а також завершується проектування ракетного

катера. Сукупність таких малих швидкісних маневрених суден називають «москітним флотом». Це ефективний інструмент для подолання загроз в акваторії Чорного та Азовського морів. «Москітний флот» не вимагає значних фінансів. Побудувати його можна досить швидко. Адже на одній платформі можливо розмістити різні види озброєння. В цьому його універсальність.

А ось кораблі класу «корвет» під поняття «москітний флот» вже не підпадають. Хоча це основний корабель, необхідний для виконання міжнародних зобов'язань, які взяла на себе Україна, виконання завдань у віддалених морських зонах тощо. Тож подальше технічне оснащення ВМС відбуватиметься з урахуванням і цього чинника.

Підготовка фахівців, бойове навчання та переоснащення – не єдині завдання, покладені нині на флот. Розбудовується його матеріально-технічна база: гуртожитки та житлові будинки для особового складу, їдальня, клуб, автомобільний парк тощо. Роботи розраховані на два роки, а на їхнє виконання Міністерство оборони виділило 150 мільйонів гривень.

Загалом в українських військових моряків попереду ще багато роботи. Адже наша держава має протяжні морські кордони, а також входить до переліку потужних країн-експортерів різноманітної продукції. Великий її відсоток транспортується виключно морським шляхом. Тож його потрібно охороняти. Звісно, охопити весь світ, поставивши біля кожного українського судна військовий корабель, неможливо. Але в такому разі ми маємо надійних партнерів по НАТО, які захищають інтереси своїх країн і громадян у будь-якій точці світу. Разом нам є до чого прагнути.

Євгеній СИЛКІН

МБАК «Гюрза-М»

Малий броньований артилерійський катер проекту 58155, шифр «МБАК» (Гюрза-М), призначений для несення патрульної служби на річках, озерах, зовнішніх рейдах і прибережних морських акваторіях з віддаленням від порту базування не більше ніж на 50 миль

Озброєння:

- 2 бойові модулі типу «Катран-М» у складі:
 - 30-мм гармата ЗТМ1
 - 30-мм гранатомет КБА-117
 - 7,62-мм кулемет КТ-7,62
 - керовані ракети типу «Бар'єр»
- Переносний ЗРК
- Можливість встановлення мін

Радіотехнічні засоби:

- Навігаційна РЛС «Дельга-М»
- Оптико-електронна система управління вогнем Samgat
- Інтегрований місток
- Датчики виявлення лазерного випромінювання

	Довжина: 23,0 м	Автономність: 5 днів
	Ширину: 4,8 м	Екіпаж: 5 осіб
	Осадка: 1,0 м	Головна енергетична установка:
	Водотоннажність: повна 54 т	2 дизелі загальною потужністю 2000 к.с.
	Швидкість: 25 вуз.	Дальність плавання: не менше 900 миль

КРІЗЬ ПРИЦІЛ «РИЖОГО АНГЕЛА»

Роби все, що можуть чоловіки, роби краще за них,
заслужи їхню повагу... Через синці, через страшно,
коли боляче, нігті прощавайте, дзеркало загубилось...
Але це того вартує. І в нас, жінок, є форма... Коли думаєш,
що ось-ось здохнеш, включається друге дихання.
Так природа задумала, ми – витриваліші...

Юлія Матвієнко («Білка»)

Очікуючи коли ж відкриється оте друге дихання, Юлія вперто продовжувала копати окопи. Тупа саперна лопатка немов з останніх сил доводила землі, що вона ще на щось здатна. Це ж доводила і дівчина. Долаючи нестерпний біль через мозолі на долонях, які лопнули та кровоточили, вона з особливою злістю все глибше вкопувалася в ґрунт, відкидаючи землю на бруствер та з-під лоба зиркаючи на заступника комбата. «Ось тільки не говори мені, що жінкам не місце на війні, – подумки сперечалася з ним Юля. – А де їм місце? На кухні?! Кашки-борщики – так?! Коли ворог біля воріт, коли гинуть чоловіки, діти, а ми – кашки-борщики?! А-а, мовчиш! Не знаєш, що й казати?! Стоїш собі, дивишся... Ну так дивися, дивися, на що здатні жінки!»

Її рухи стали жвавішими, кудись поділися біль, утома – робота закипіла! Заступник комбата, який до цього лише тихо спостерігав за всім цим не надто жвавим процесом, від несподіванки щиро заблимав очима:

– Матвієнко, де ти сили знайшла?! Невже волонтери разом з гуманітаркою з дому привезли?

– Так, – оцінила жарт майбутній снайпер Юлія, – саме в яблучко!

Мине трохи часу і офіцер зізнається вже досвідченому бійцю Юлії Матвієнко: «Це все, що я міг для вас тоді зробити, дівчата. Максимально підготувати, щоб ви вижили на цій війні!»

Сьогодні Юлія – професійний

снайпер, жінка-легенда. Хтось за моторність і рудий колір волосся називатиме її «Білкою», а хтось – своїм «Рижим ангелом», який крізь приціл снайперської гвинтівки пильнує, аби смерть не долетіла до наших хлопців.

Непросте рішення

Старший солдат аеророзвідки Юлія Матвієнко за роки війни на Сході стала для країни, мов славнозвісна Людмила Павличенко, символом мужності, жертвності й героїзму. Взірцем того, яким має бути справжній воїн. Вона – одна із жінок-воїнів, яких Президент України відзначив орденом «За мужність», героїня документального фільму проекту «Невидимий

батальйон». Але це все зараз, а раніше Юлі довелося пережити чимало.

– Я довгий час жила у своєму маленькому світі, який так старанно намагалася будувати, але коли на Майдані побили студентів, раптом все те, про що мріяла, стало таким незначним. Потім – вбиті та поранені. Тоді я не дуже знала, як можу допомогти, бо маю двійко діток, і не розуміла, як їх залишити. Але треба було щось робити, – розповідає Юлія.

Жінка пригадує, як її чоловік разом з товаришами ходив чатувати Запорізьку ОДА. У місті чекали, що можуть почати захоплювати адмінбудівлі та вивішувати чужі прапори. Всі готувалися

обороняти свою землю, свій дім, свою сім'ю. І якось так сталося, що жителі прифронтового міста стали родиною, в якій сталася біда. Почали привозити загиблих зі Сходу. Перші «двохсоті» батальйону «Донбас» – п'ятеро... Вони знали, що загинуть, але забезпечать відхід поранених побратимів. Був травень 2014-го. Все тільки починалося... Потім був Іловайськ. Жахливі втрати, поранені, вбиті, зниклі безвісти. Юлія разом з іншими жінками плела маскхалати та маскувальні сітки. Допомогали всі – діти, молодь, звичайні жінки та бабусі. Люди гуртувалися, ніхто з них не міг залишатися осторонь. У той час Юлія як волонтер їздила з допомогою на передову.

– Ми їздили по багатьох підрозділах і знали про хлопців трішечки більше, ніж їхні родини. Тоді не всі говорили рідним, де вони, щоб ті менше переймалися, а ми повинні були знати, бо коли щось станеться, ми мали їх знайти, – пригадує Юлія. – Потім було Дебальцеве. Знову загиблі, полонені, знову розпач рідних. Траплялося навіть таке, що волонтери артилеристів зв'язувалися з волонтерами піхоти, аби ті уточнювали інформацію для корегування вогню. Різне було. Але щоб ми не робили – хлопці гинули. Тоді й вирішила, що найліпше, чим зможу допомогти – це просто стати поруч зі зброєю.

Навчалася-старалася

У березні 2015 року Юлія підписала контракт. Період підготовки виявився для «Білки» своєрідним полем бою, а радше – полем болю, де вона доводила, що здатна на рівні із чоловіками боронити свою землю.

У перший день дівчина побачила автомат, а ввечері вже складала та розбирала його під секундомір, споряджала магазин, вкладалася в необхідні нормативи. Вранці побачила смугу перешкод, а вже ввечері долала її на час, зранку видали затуплені саперні лопати, а до вечора – викопаний один окоп лежачи, другий – стоячи. Бігала, стріляла, повзала, кидала гранати. Не жалілася. «Білка» так ненавиділа заступника комбата, який говорив, що жінкам не місце на війні, що копала два окопи замість одного. Навіть коли від тупих

лопат кровили мозолі, намотувала бинти та далі копала. Було дуже важко, іноді на тренуваннях навіть непритомніла, але як приходила до тями, знову вперто продовжувала навчання. Така наполегливість, постійні синці, збиті коліна та лікті, вибиті плечі у хлопців викликали повагу, вона не хотіла від них відставати.

– Навіть на полігонах це спрацьовувало. Коли треба було пройти обкатування танком, перші лягали дівчата, і ніхто з хлопців вже не міг сказати, що не може чи не хоче. І так постійно було на всіх тренуваннях.

Бойове хрещення

Після півторамісячної підготовки «Білка» була поруч з бійцями – як санінструктор і позаштатний стрілець. Неспокійні Талаківка, Гнучове, Павлопіль. До боїв новобранців, звісно, не допускали, вони тільки вели спостереження чи займалися пошуком вогневих позицій противника, коли було тихо. На бойове чергування виходили щоночі. Звісно, траплялося бути обстріляними та й самим відкривати вогонь. Але, на думку «Білки», це не можна було назвати боями.

– У нашій роботі мало що, мабуть, можна назвати боями. Коли ти лежиш, а в тебе над головою з АГС «дещо» летить та падає за 50-100 метрів від тебе. Присиш: «Дозвольте відповісти!», а тобі команда: «Лежати!» «Ок, лежати – то лежати! Тож втискаєшся в землю і лежиш, а зранку повзеш додому. Це бій? Не знаю,

але така в нас робота. Бути снайпером – означає бути невидимкою. Годинами, а то й цілими днями, у дощ, мороз чи спеку лежати на землі. Лежати так, ніби тебе не існує, – говорить Юля.

Перше бойове хрещення як снайпера в «Білці» видалося нелегким. Бійці вийшли в розвідку. Особливість місцевості не дозволяла їм побачити ворога. А вона побачила. Наших було значно менше. Рація не працювала. Ні докричатися, ні попередити. Ще мить – і їх виявлять... «Боже, що ж робити?!» – пульсувало у жінки в скронях. Зібравши всю волю в кулак, Юля вирішила відкрити вогонь. Золоте правило одного пострілу тут не спрацювало б – навпаки, треба було багато стріляти, аби ворог не зміг підняти голови. І вона це розуміла, як розуміла і те, що вночі, тільки-но почавши стріляти, вона стає гарною мішенню для противника. Але іншого виходу тоді не було... Тому пострілів було багато, аж поки «Білка» не почула, що наші вдома.

А ще в пам'яті Юлі назавжди закарбувався один з виходів. Тоді вона та двоє хлопців потрапили під обстріл. Чоловіків поранили. «Важкого» вона відтягнула в окоп, другого перев'язала, але йти він не міг. Першому ставало дедалі гірше, а обстріл не припинявся. Жінка розривалася між пораненими. Думка, кого їй евакуювати, вганяла її в розпач. Адже тягти одного побратима довелося б 1,5 кілометра, а за цей час стан другого може значно погіршитися. Тож вона прийняла рішення дочекатися допомоги. Обняла важкопораненого, який уже втратив свідомість, лежала і тихенько молилася, плакала від безвиході, щоб другий не почув і не зрозумів, що Юля вже не знає, як допомогти. Коли прийшла допомога, хлопці лише повторювали: «Подивись на себе, тебе не зачепило? Пробач. З нами все буде добре». Тоді «Білка» зрозуміла, що в цій війні були і будуть загиблі, але з тим

нічого не вдієш. Та коли в тебе на руках поранений, а ти в розпачі розумієш, що зробила все можливе і тепер від тебе вже нічого не залежить, це по-справжньому жахливо.

Била мене мати

Чоловіки, які несуть службу поруч із Юлією, вже звикли до свого янгола-охоронця. Хоча «Білка» – вродлива жінка, на передовій вона мусила про це забути і заховати свою руду вроду під камуфляж. Адже важливо, щоб ворог не розглядив у ній жінку.

– Сепар ненавидить нас. Йому байдуже: медик чи зв'язківець. Він усюди бачить батальйони дівчат-снайперів. Тому навіть хлопці, в яких доводиться працювати, не завжди знають, що я жінка. Але коли впізнають, стає трохи веселіше. Вони впевнені, що коли навіть дівчина тут, то все неодмінно буде добре, – посміхається Юля.

Одного разу в підрозділі, де мала працювати «Білка», її інструктував чоловік, що за віком міг бути її батьком. Він усе показував, давав настанови, але коли настав час працювати, Юля жіночим голосом попросила його та бійців заховатися у бліндажі. Вона знала, що зараз у них «полетить» усе. Чоловік, аж замлів. Він лише тепер зрозумів, що перед ним – жінка. На очах виступили сльози: «Доцю, ти що, я нікуди не піду, дозволь я залишусь. Як я тебе покину? Я буду подавати тобі патрони, буду допомагати, буду робити те, що скажеш! Не проганяй! Ти тут, а я буду ховатися? Доцю, тільки не проганяй...» Він вмовляв і вмовляв.

Жодні слова «Білки» не змусили його відправитися у бліндаж. Він залишився поруч, тримав патрони. Потім закричав: «Доцю, в них бежа завелася, відходьте!» Поки «Білка» з бійцями відходили, він невпинно продовжував стріляти з автомата, щоб прикрити. Все тоді закінчилося добре. Але

саме через таких жертвних і героїчних бійців «Білка» й не хоче, щоб чоловіки розуміли, хто вона. Так безпечніше і для них, і для неї.

На запитання, чи буває їй страшно, Юлія відповідає, ствердно. Адже коли страх відсутній – зникає обережність і з'являється ризик наразитися на небезпеку. Тож страх іноді навіть корисний. Та не можна, щоб він заважав. Тож, за словами Юлії, ще в «учебці» вони придумали спосіб: у найскрутнішій ситуації співати пісеньку.

– І це справді допомагає, – зізнається «Білка», – коли не маєш сил повзти, коли замерзаєш, лежачи на морозі і треба зупинити тремтіння від холоду, коли по тобі стріляють, а ти не можеш навіть голову підняти, тихесенько під ніс наспівуєш. Моя пісенька – «Била мене мати березовим прутом, щоби я не стояла з молодим ре-

крутом». Була ситуація, коли по мені стріляли, і хлопці вже думали, що мене немає. А потім почули, як я тихенько собі співаю, і зрозуміли, що зі мною все гаразд.

Після перемоги...

Рудоволоса красуня зізнається, що після перемоги можна трохи і поплакати: «За всіма, за всім... і через те, на що нас перетворили, і що нам довелося пережити. І, що жива!»

Жінка чекає, коли після перемоги зможе повернутися додому, аби вчитися заново жити в мирному житті, вчитися знову ходити на високих підборах. Для щастя ж достатньо просто на мить зупинитися, подивитися на свою сім'ю, свій дім, на те, що ти так невтомно боронив, і усвідомити, що все це не дарма.

Наталія ЗАДВЕРНЯК

ДЕ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕСАНТ — ТАМ ПОВНИЙ ПОРЯДОК!

Для когось осінь з її сльотою, дощами, снігами, відлигами — це чарівні пейзажі, нудьга і нежить, а ось для українських бійців на передньому краї — лише деякі прогнозовані погодні зміни у звичному режимі несення бойової служби. Деякі ЗМІ і досі полюбляють демонструвати давні фото солдатів, які сплять у залитих водою окопах, і розповідати про «жахіття» харчування самою лише напівсухою «Мівіною». Проте над такими псевдосенсаціями журналістів, котрі далі Боярки не

виїжджали, сьогодні посміється кожен, хто хоча б раз побував у районі АТО. Втім сміятися, мабуть, уже досить. Потрібно прямо запитувати, кому вигідно ганьбити Українську армію, яка за чотири роки війни не тільки змогла відродитися, а й дати гідну відсіч «бурятським трактористам із відбійними молотками системи «Град» і «Гвоздика», купленими у найближчому війсьторгу.

Те, що наші десантники — люди невибагливі, зайвий раз повторювати не треба. Хлопці можуть вижити і виконати бойові завдання у таких умовах, які «диванним стратегам» і у страшному сні не насняться. Але там, де десантники застовпили територію, там немає й мови про затоплені окопи і «Мівіну» з травою навпіл. Там хлопці демонструють не лише воїнські, а й господарські таланти справжніх хазяїв своєї землі.

Прикладом може слугувати хоча б один з підрозділів десантно-штурмових військ Збройних Сил України, який надійно вріс у землю на луганському напрямку. Його командир Михайло «Корсар» навіть здивувався запитанню про те, як він і його підлеглі витримують примхи погоди і чи готові вони до холодів, що наближаються:

— Тобто «як витримуємо?» Нормально! Особовий склад добре під-

готовлений, усі контрактники, пройшли через навчальні центри ВДВ, майже 70 відсотків брали участь у бойових діях ще з 2014 року. У нас служать люди різного віку, є й такі, кому далеко за півсотні років перевалило, але вони можуть дати фору будь-кому з молодих. Знаємо, що треба робити в тих чи інших ситуаціях. Зараз ведемо спостереження за противником, готові дати відсіч ворогові за будь-яких погодних умов. Забезпечення маємо стовідсоткове. У всіх є дощовики. У принципі, проблем із тилловим забезпеченням у нас немає взагалі. Майже всі укріплення обладнали власноруч, нам же тут службу нести. Ми ж цивілізовані люди, а не ті... Ну, ви розумієте... Та ви запитайте у хлопців...

Можна було б і не запитувати. Все було видно неозброєним, як то кажуть, оком. Чудово, можна навіть сказати — талановито, укріплені траншеї. Бліндажі, в яких так комфортно, що дехто погодився б жити в них і після війни, бо порівняно з квартирними норами багатьох російських «защитников руского міра» вони виглядають, як п'ятизіркові готелі, хоча й обігріваються давніми буржуйками. Проте такими, перед якими жоден кондиціонер не встоїть, бо хлопці за допомогою якогось залізаччя і відер так їх вдосконалили, що мають по-

вне право на міжнародний патент. Так, дещо затісно, але «в тіснях, зате у дружбі!»

Втім журналістська етика вимагає дослідження проблеми з різних сторін. То ж запитали бійців. І не одного... Хлопці тільки сміються.

– Які проблеми? — каже десантник Василь. — Вже видали термобілизну, теплі рукавиці, нову форму одягу. Дров навезли — надовго вистачить. Та найголовніше — нові шоломи видали! Зараз ми їх апробуємо. Можу одразу сказати: дуже зручні, легкі, підганяються під кожного власника. Це спеціальні десантні шоломи. Бігаєш — і навіть не відчуваєш його на собі. Ось це приємно. А погода... Та плювати на неї. І не таке долали.

Ось так. Ти їм про те, як їм живеться, а вони тобі про те, як їм служиться. Ти їм про те, що дощ за комір ллється, а вони тобі: «Нормально! Заснути у дозорі не дозволяє! А потім обігріємося. У нас така лазня є! Запрошуємо, самі переконаєтесь!» Ой, Боже, якби ти колись козакам парашути дав, то нині в Україні жодних проблем не було б. Віриться, що незабаром і не буде, бо на захист України стали нащадки тих козаків. Вже з парашутами і не тільки.

Зброя зброєю, а із порожнім шлунком багато не навоюєш. Тож бачили б ви ту їдальню, яку собі облаштували десантники! Чесно кажучи, якби щось з таким же інтер'єром і меню відкрили десь у центрі Києва — відвідувачам довелося б у чергу записуватися, аби потім із гордістю хвалитися знайомим: «Поки ви там у паризьких кафешках товкалися, ми тут у ресторані «ДШВ» задоволення на все життя отримали!»

Притому що для головного кухаря Ігоря кулінарія до війни була хобі. А в армії стала, так би мовити, ВОС. Та поряд з різноманітним кухонним реманентом висить його АК. Хлопець не тільки ополоником добре володіє.

— Та що я? — соромиться Ігор (до речі, ніхто з бійців ЗСУ, гідних розповіді, не розуміє, чому це мають розповідати саме про нього, а не, скажімо, про його друга, який «значно кращий...») І спробуй розговори таких, які ладні друзів годинами розхвалювати, а про себе — ані словечка).

— Готую, як можу. Сніданок, обід, вечеря — згідно з розпорядком дня. Хліб, масло — бери, скільки хочеш, норми десантні (За Радянської армії, хто пам'ятає, на день видавали лише 20-грамове кружало вершкового масла і кілька куснів чорного хліба. Тому білий хліб і масло вважалися «валютою». Це до уваги тих, хто і досі

сумує за СА). Сьогодні на обід суп з макаронами і м'ясом, горохова каша з м'ясною підливою і салат зі свіжої капусти з цибулею та морквою. На третє — чай. Коньяку, вибачте, не тримаємо...

Звісно, то був жарт про коньяк. «Аватарів» ні серед десантників, ні серед військових журналістів немає. То був День Десантно-штурмових військ Збройних Сил України. За доблесне українське «небесне воїнство» ми радо підняли склянки смачного «десантного» чаю, який значно смачніший за будь-який «Мартель» чи «Наполеон»!

ЯН КРИВОБОК

«ВАЛЬКІРІЯ»

Лагідного листопадового ранку, коли перші промені сонця почали пробуджувати мирне сонне небо над містом, Юля прочинила двері та увійшла до квартири. Все навколо було до болю знайомим, таким рідним, таким близьким...

Її погляд мимоволі опустився долу, де поміж дорослого взуття стояли малюсінькі дитячі черевички.

«Доню, як же я давно тебе не бачила», – хвиля ніжності теплом наповнила її душу.

Вмить пригадалися ті почуття, які там, на передовій, відійшли на другий план...

Її донечка ще додивлялася солодкі ранкові сни.

Жінка-воїн скинула з себе пропахлий війною камуфляж й лягла біля дитини

Довга дорога з Донецької області до Києва неабияк втомила. Тільки-но заплющила очі, як дрімота почала перекривати думки і занурювати в сон. Аж раптом легкий дотик дитячої руки до долоні, зап'ястя, а потім до скроні змусив прокинутися. Розплющивши очі, вона побачила, як на обличчі двірничої Мирослави застиг подив, і дитина з недовірою запитала: «Мамо, це ти?»

«Ось це – щастя. Для неї треба жити», – промінилося ніжністю серце жінки, яка повернулася після піврічного перебування в зоні бойових дій. І світла сльоза покотилася по її щоці.

Шість місяців тому вона підписала контракт із 58-ю бригадою ЗС України та вирушила на Донбас, залишивши дитину на няню. Бо сидіти склавши руки – це не про неї. Вона завжди там, де потрібна, й має воювати заради миру на українській землі, яка, як не парадоксально це звучить, стала рідною майже за чотири роки воєнного протистояння між Україною та РФ. Ще зовсім юною 18-річною дівчиною Юля Толопа приїхала до Києва зі Ставропольського краю, щоб особисто переконатися, що путінська пропаганда – це суцільна брехня, цілковите обдурення. Її ніщо не зу-

пиняло: ні лякалки про кровожерливих «бЕндерівців», ні переконання друзів, ні неминуче покарання за «екстремізм» та «тероризм» від каральних органів ФСБ. Їхала, щоб побачити на власні очі події на столичному майдані Незалежності. А коли «зелені чоловічки», а потім «шахтарі» й «трактористи» почали цинічне вторгнення – їй не вкладалося в голову, як вона жила посеред тих, хто із лютою ненавистю розпочав захоплювати землі та вбивати людей, яких самі ж нещодавно називали братами? От тоді палка вдача дівчини й відіграла вирішальну роль: вона геть відігнала думки про повернення до рідного П'ятигорська й разом із побратимами по Майдану приєдналася до одного з добровольчих батальйонів.

Таке зухвале рішення російська сторона сприйняла, як плювок в обличчя. І відразу з'явилися: розгорнуті сюжети на «НТВ», «Россия-24» на кшталт «Бесы попутали» про дівчинку із «неблагонадійної сім'ї», яка зреклася батьківщини й перейшла в український каральний батальйон, взяла до рук зброю й стала снайпером-вбивцею».

На такі закиди юна патріотка України

дивиться не те що з подивом, а з насмішкою.

Дівчина йде по життю з гордо піднятою головою, знаючи, що вона на боці правди, по іншу сторону від кремлівських тролів, киселівських псевдоновин, штучно нарощеної величчч «вищої раси». Напевне, зважаючи на її бажання досягати наміченого і сильний дух, рідко притаманний дівчатам, Юлію у військово-патріотичному клубі, де вона активно займалася ще школяркою, прозвали «Валькірія». Це друге ім'я перекочувало з нею і на Донбас. Вона без страху виконувала бойові накази. І на запитання, чи не страшно було, без вагань каже, що боялася не за себе, а за інших.

– З початку 2014 року я поховала більше 80 друзів. Це були ті люди, яким я могла зателефонувати в будь-який час, і вони б обов'язково прийшли на допомогу. Проте їхніх контактів у моєму

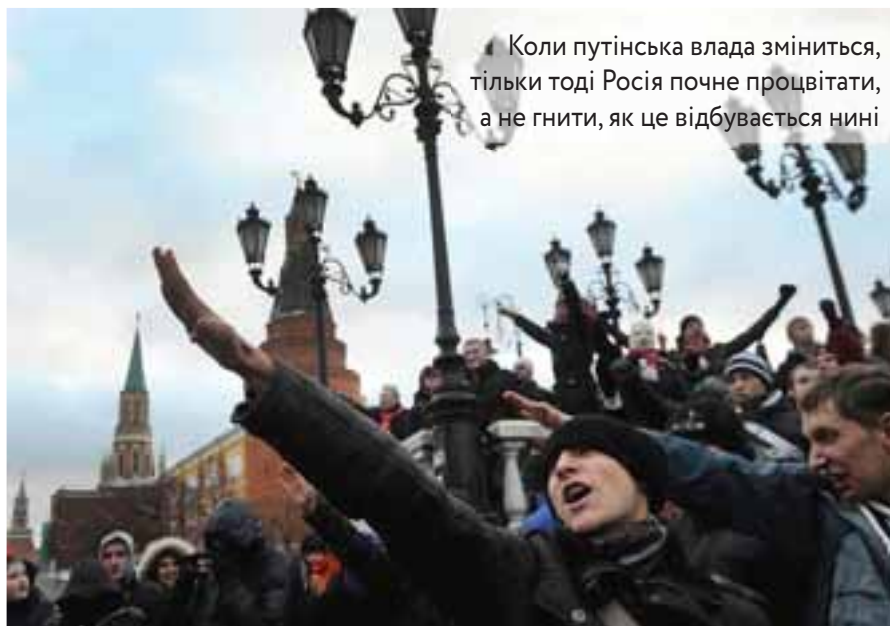

телефоні вже немає, дзвонити нікому, – твердо звучить її голос, а душевний біль видають лише очі. Поклавши руку на серце, вона додає: – А тут болить, дуже болить.

Дівчина ніколи не падала обличчям у багнюку життєвих перипетій, завжди знаходила сили йти вперед. Знайшла сили і після втрати 2014 року найдорожчого друга – 21-річного Вадима Жеребила.

– Я гнала машину з Києва в Луганську область, в район ТЕЦ, яку охороняв наш підрозділ. Коли приїхала на базу, була сьома ранку. Він йшов на пост і лише кинув мені: «Йди відпочивай, я повернуся, ми поговоримо». Спала недовго, а прокинулася від того, що мене просто знесло з ліжка, – розповідає про те, що сталося, Юля. – Навколо – страхіття: прилетіло дві касети «Градів». Вибігаю в коридор – все потрощено, гаряча вода фонтаном переїщить із перебитих труб, наша медсестра лежить щокую в цьому окропі. Витягаю її звідти і бачу скривавленого побратима «Чайку». «Там... у нас влучило...», – це все, що він зміг сказати.

Юля кинулася на пост. Серед понівечених тіл лежав він, Вадим.

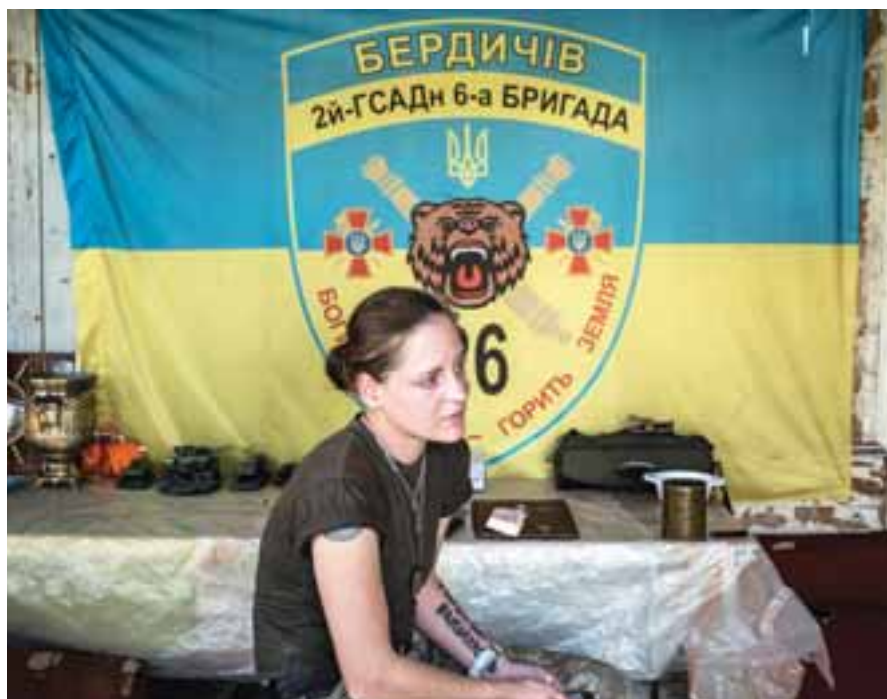

Коли путінська влада зміниться, тільки тоді Росія почне процвітати, а не гнити, як це відбувається нині

Світ наче завмер, а потім спазмуючий горло крик почав вириватися із грудей назовні. Відразу оговтатися від побаченого навряд чи комусь під силу. Але ж вона «Валькірія», сильна й відважна, вона має встати і йти далі. Згодом, набравшись сили, вона взяла мобільний телефон Вадима, знайшла номер його мами, до якої вони разом днями мали приїхати в гості, і без емоцій сказала: «Тьоть Люд, ми приїдемо.

Тільки не в тому стані». Мати не могла зрозуміти і перепитала: «Як не в тому?». «Вадима більше немає», – поставила крапку в розмові Юля.

Важко навіть уявити, що перенесла дівчина. Війна залишила глибокі шрами в її душі, перевернула повністю життя: про найближчих людей zostалися лише спогади. А охоплений війною Донбас забрав у неї й документи, вони згоріли в бліндажі, куди влучив ворожий снаряд. Поновити паспорт та атестат про повну середню освіту немає можливості, а відтак – отримати громадянство України, вступити в омріяний військовий інститут і стати повноправним членом українського суспільства – для неї це поки що недосяжні мрії. А вона так палко та завзято боронила нашу державу, стала затятим ворогом РФ і на запитання, чому йде воювати, без вагань відповідає: «Просто треба любити свій народ». Так, саме українців вона вважає своїм народом. Вона вчить українську мову, читає українських класиків і ходить на вистави до київських театрів. Із непідробною щирістю захоплюється нашою культурою, тож, дивлячись на неї, важко було не запитати, чи не тягне назад до Росії?

– Тягне. Тільки для одного: зустрітися з тими, кого вважала друзями, щоб просто подивитися їм у вічі. Багато хто з них воює з іншої сторони. І хай вони мені в обличчя повторять той бруд, яким поливали в репортажах на російських телеканалах.

Вона тричі була в районі АТО. Щоразу повертаючись в мирне життя, відчувала, що її місце не серед затишки і спокою, бо війна триває. Потрібно довести до кінця ту справу, за яку взялася ще на початку 2014-го. Попри поранення й численні контузії, вона не боїться страшних наслідків. А щоб бути більш корисною для українських захисників, дівчина вивчила всі премудрості керування безпілотними літальними апаратами для коригування групи або ж ведення вогню із мінометів та АГСів, збору та обробки аероданих. Відтоді працювала з волонтерами на передовій, а коли на початку 2017 року підписала контракт із 58-ю окремою мотопіхотною бригадою Збройних Сил України, продовжувала цю справу. За весь цей час з нею співпрацювали і командири інших військових частин. Вони знають, що Юлія Толопа не підведе, адже розвіддані, які вона здобувала, неодноразово рятували життя підлеглих.

– До контракту зі ЗС України я працювала як аеророзвідник переважно в районі Авдіївки Донецької області, – розповідає наша героїня. – Я знайома особисто з командирами багатьох бригад. І коли щоразу приїжджала до них на передову, вони раділи і дякували, що вивела бійців із засідки чи розпізнала ДРГ.

Юля працювала з дроном, який був у військовій частині, але любила працювати і з безпілотником, що купила за власні кошти. Вона лагідно називає його «птахом». Проте поверталася вона до Києва без свого металевого друга. Він загинув під час виконання завдання над воро-

жою територією. Звичайно, «Валькірія» жалкує про втрату, але при цьому низує плечима й каже, що це тільки іграшка, хоч і дорога, яка має рятувати життя. Про свої подвиги вона не любить розповідати, для неї це звичайна робота, яку потрібно зробити добре, незважаючи на холод, спеку, свистіння куль над головою. Якось, повертаючись із завдання 14 жовтня 2017 року, Юля із військовослужбовцями-чоловіками зайшла в один із продуктових магазинів, де продавчиня взяла шоколадку і простягнула її саме дівчині: «З Днем захисника України!» Хлопців вона при цьому не привітала. Та вони не обралися. А лише підтримали хороше починання місцевої жительки: «Юлю, зі святом!»

Її вибір – стати на бік України – назавжди наклеїв на неї там, на її першій Батьківщині, клеймо «зрадниці». Кажуть, Батьківщину не вибирають, проте Юля поламала цей стереотип. Україна стала для неї справді рідною країною. Внутрішнє обурення штовхнуло її на багато зухвалих кроків. Як виклик царсько-путінському зрадливо-брехливому режиму вона набила на руках тату українського Тризуба та напис «Герої не вмирають», а її світла усмішка допомагає йти широким шляхом правди до остаточної перемоги.

Галина ЖОЛТІКОВА

У кожного свій фронт. Молодий хірург з Корюківки, що на Чернігівщині, Сергій Милейко звик працювати в екстремальному режимі: годинами рятувати чийсь життя. Та ніколи не думав, що звичні справи доведеться робити під гучну канонаду вибухів та пострілів. Понад рік його щоденною зброєю на війні, як і зазвичай, був скальпель, хірургічні пінцети та затискачі

НА ВСІ РУКИ ДОКТОР

Хірург проти історика

Який має бути стимул, аби успішний лікар-хірург, депутат двох скликань, активний громадський діяч, батько чудових діток вирішив відправитися на Схід на АТО? Сказати, що сім'я благословила на війну – звучало б до болю зворушливо, але неправдиво. Яка ж любляча дружина добровільно відправить чоловіка туди, де смерть? Мати Сергія, яка сама поставила на ноги двох синів, переживала не менше. Але він таки пішов. Пішов проти волі двох жінок. Добровільно. Бо рятувати

життя – його покликання. А на війні щодня десятки життів опиняються на межі...

– Коли знайомишся з новими людьми, і тебе запитують: «Яка твоя професія?», «Чим ти займаєшся?», то після відповіді, що ти – хірург, майже завжди чуєш: «Напевно, важко?..» Але вважаю, що по-справжньому важко займатись тим, до чого не лежить душа, тим, до чого тебе примусили, – розмірковує 35-річний хірург Корюківської центральної районної лікарні Сергій Милейко. – А якщо ти займаєшся справою, яка йде від твого серця, то це, можливо,

деколи буває досить важко фізично, проте в тебе є моральне, психологічне й душевне задоволення, що нівелює фізичну втому. І коли ти знаходиш пояснення для себе самого, чому ти так важко працюєш, чому ти так сильно втомлюєшся, заради чого все це, – стає набагато легше. Чому обрав медицину? Відповідь банальна: з дитинства я не був фанатом лікарської справи. Цікавився історією, а потім якось замислився про те, яка професія в нашому житті є найбільш корисною. І відразу спало на думку – лікар-хірург. Адже іноді саме ці люди у білих халатах можуть дати ще одну перепустку в життя. Так хірург переміг історика.

Універсальний лікар

Весна 2014 року стала випробуванням на міцність. Березневі події згуртували багатьох небайдужих хлопців, у яких палали очі, а головне – молоді серця. Сергію тоді було ледь за тридцять. Він не з чуток знав про Революцію гідності, бо сам кілька разів їздив на Майдан. Вдома – любляча дружина Вікторія, п'ятирічний синок Любомир та однорічна Тетянка. Здавалося б, чого ще бажати: щаслива родина, улюблена робота... Але в душі оселився неспокій. Так тривало кілька тижнів. Того дня, коли нікого не було поряд, Сергій таки наважився зателефонувати до військкомату.

Подзвонив і сказав, що він – офіцер запасу, лікар-хірург, який будь-якої миті готовий виконати свій обов'язок перед державою. За тиждень йому передзвонили, мовляв, сьогодні ввечері можете їхати.

– Покидав у рюкзак необхідні речі й вже за кілька годин був

вдалося. Майже півроку він провів у військовій частині. Таке очікування виводило з рівноваги та напружувало і без того вже оголені нерви:

– У Гончарівському нас розподілили. Мене направили в медичну роту. Записали у відділення анестезіології та реанімації, хоча це й не моя специфіка. Та якщо врахувати те, що до жовтня я лікував ГРВІ, гіпертонію, розлади шлунка у військових гарнізону, то ні до хірургії, ні до анестезіології жодного стосунку відділення не мало. Звичайно, вчили нас і стріляти. Раніше я тримав зброю в руках лише як історичний експонат. Проте ці місяці були дуже довгими. Звичайні лікарські прийоми і... очікування. Командири заспокоювали, мовляв, на даний момент ви потрібніші тут. Як тільки виникне питання, що десь на

у Гончарівському. Дружина якраз гостювала в батьків на Західній Україні, тож обійшлося без слів прощань та сліз. Можливо, й на краще, – каже Сергій. – Навіщо прощатися? Я ж їхав не стріляти, а діставати кулі й ставити на ноги хворих бійців.

Одразу потрапити на фронт не

фронту не вистачає лікарів – одразу в дорогу.

Друзі Сергія знали, що він ще перебуває на мирній території. Та про його надійний захист і безпеку вирішили потурбуватися заздалегідь. Тож оголосили про збір коштів на бронезилет для лікаря-хірурга. Вже за два дні на рахунок

Коли стіни пахнуть домом

На забезпечення медпрепаратами та інструментарієм Сергій Милейко не нарікає. Каже, що й того, й іншого було достатньо. А от на те, щоб облаштувати свій побут, йшло чимало часу й зусиль.

– Рили окопи, робили бліндажі. Треба було дбати про свою безпеку, адже часто лікарі стають пріоритетною фігурою для терористів. Тож береженого Бог береже, – констатує Сергій. – Виникали проблеми з деревиною. Тоді я дзвонив своїм друзям у Корюківку, і вони допомагали вирішити це питання. Кілька машин з лісоматеріалом нам доставили без проблем. Тож ми надійно змогли облаштувати свій побут. Та особливо приємно було дихати лісом з рідних країв (усміхається) там, на війні. Бліндажі з корюківського лісу і захищали надійно, і нагадували про рідний дім.

Кількість кілометрів, подолаваних дорогами Донбасу, хірург-доброволець ніколи не рахував. Так само не відає й кількості зроблених операцій. Каже, що це зовсім неважливо. Адже кожне життя має цінність.

було понад сім тисяч. І не дивно, адже в Корюківці Сергій – шанована людина. Кошти надходили і від колег, і від вдячних пацієнтів, і від однодумців з молодіжної громадської організації.

– З амуніцією проблем не було. Жилет передали товариші з Корюківки, шолом – наша волонтерська група, створена ще під час Майдану. Дякую небайдужим, бо всі ці речі справді знадобилися, особливо під час перевезень хворих до госпіталю. Адже без спеціального спорядження і зброї нас не відпускали. А в таких випадках саме хвилини вирішують, чи житиме боець, – згадує Сергій.

Служба в районі АТО для молодого хірурга розпочалася з Волноваського району Донецької області. До цього ще кілька тижнів медики з Чернігівщини надавали допомогу українським солдатам у Чугуєві, де був розгорнутий тимчасовий табір для ремонту техніки та відпочинку бійців.

– Біля Волновахи був базовий табір. Тож ми – група молодих лікарів, створена з власної ініціативи і за допомогою волонтерів, що забезпечували нас необхідними

медикаментами, – організували медичну допомогу в повному обсязі та проводили повноцінне лікування, не вивозячи бійців з території медроті. Багато легкопоранених або нетяжкохворих не хотіли лягати до госпіталю, і ми їх лікували на місці, в амбулаторних умовах, – пояснює медпрацівник. – Були тижневі виїзди ближче до гарячих точок. Там доводилося більше працювати з кульовими та мінно-вибуховими пораненнями.

– Я не веду лік операціям. Це моя робота – оперувати. Так само і на фронті я виконував свою роботу. Звичайно, там було складніше психологічно. Але для нас головне не кількість, ми завжди орієнтуємося на якість. Життя врятоване – отже, я вдало зробив свою роботу. Хвала Господу, «двохсотих» у мене не було. До госпіталю теж всіх вчасно доставляли. Хірургом я є тут – удома, у мирній лікарні. А в районі АТО я був і терапевтом, і травматологом, і отоларингологом, і психологом... Комуś треба було рану зашити, а когось просто

вислухати. І те, і те – життєво важливе. Інколи психологічні травми набагато важче вилікувати, ніж повернути до життя пораненого бійця, – каже Сергій. – До війни ніхто не був готовий, тим паче, що це був 2014-й, коли ще все тільки починалося. Хтось із солдатів пережив серйозний бій, комуś вперше довелося вбивати... Тож поранені душі нелегко було лікувати, бо вони все одно час від часу кровоточать...

Колишніх бійців не буває

У березні 2015-го лікар-хірург Сергій Милейко повернувся до рідного міста. Там, де свистять кулі, він постійно підтримував бійців, тож на мирній землі теж вирішив не забувати про солдатів, які пройшли крізь пекло неоголошеної війни. Вже за кілька місяців очолив громадську організацію «Корюківська спілка воїнів-учасників АТО». Створили її з метою вирішення проблем учасників бойових дій на Сході України.

Перше, що зробили хлопці-активісти – зібрали гроші на меморіал. І вже до Дня захисника України 2015 року одними із перших в області у невеличкому скверіку північного міста відкрили пам'ятний знак справжнім захисникам нашої Батьківщини. На обеліску викарбувано слова: «Воїнам-учасникам АТО – борцям за незалежність України».

– Присвячений він усім героям: і тим, хто не прийшов з українського Сходу додому, і тим, хто демобілізувався, і тим, хто продовжує нести нелегку службу, – говорить мій співбесідник.

З самого початку своєї діяльності Корюківська спілка воїнів АТО ставить високу планку – не оминати увагою та підтримкою жодного учасника АТО.

Завдання, які сьогодні стоять перед об'єднанням атовців, найрізноманітніші – від соціальної реабілітації до забезпечення учасників АТО житлом та земельними ділянками, які гарантовані їм державою.

– Ми відстоюємо права, які нам дала держава і які, на жаль, на місцях не завжди дотримуються, – наголошує медик. – Ось, наприклад, нещодавній випадок з безкоштовним проїздом у громадському транспорті. Перевізники не хочуть возити за «спасибі», бо це

їхній заробіток. І ніхто не думає про те, що якби не ці хлопці, з яких вони здирають по п'ять гривень, то, можливо, вже й не їздили б їхні автобуси по мирній землі... Тож завдячуймо тим, хто безстрашно боронить нашу державу. І потрібно пам'ятати, що колишніх бійців не буває.

Про діяльність спілки знають не лише в районі, а й далеко за його межами, адже її учасники разом з волонтерами постійно передають на фронт харчі для солдатів, необхідні побутові речі. Проводять задля цього благодійні ярмарки, зібрані кошти з яких теж йдуть на потреби армії.

...Сергій – скромний чоловік. Про його заслуги можна більше дізнатися від мешканців міста. Під час інтерв'ю лікар і громадський активіст радив написати краще про тих, хто безстрашно йшов у бій з ворогом. Мовляв, я звичайна людина, в атаку зі зброєю не ходив, за важелі бронемашин не сідав і оборону не тримав... Але ж куди без лікарів на війні? Саме завдяки цим відважним людям сотні бійців, на щастя, мають статус «поранений», а не «загиблий»...

Сніжана БОЖОК

«ГОРЛИЦЯ» ДЛЯ «ОРЛАНА» БУДЕ НЕДОСЯЖНОЮ

Нова українська зброя, яку сьогодні розробляють і виготовляють підприємства вітчизняного оборонно-промислового комплексу, повинна відповідати стандартам НАТО. Ще однією вимогою для наших зброярів є те, що їхня продукція обов'язково має перевершувати аналоги, які стоять на озброєнні армії РФ

На Державному підприємстві «Антонов», що входить до складу ДК «Укроборонпром», чітко виконали ці вимоги, коли розробляли принципово новий безпілотник «Горлиця». Це перша вітчизняна платформа, яка здатна нести ракети класу «повітря-земля».

Загалом безпілотний літальний апарат «Горлиця» належить до оперативно-тактичного рівня. Він створений для потреб Збройних Сил України і здатний вести повітряну розвідку вдень та вночі за будь-яких погодних умов. У порівнянні з іншими БПЛА він може працювати більш тривалий час – 7 годин. Тактичний радіус дії становить 120 км, практична дальність польоту – 1050 км (500 км в глиб фронту й 500, щоб повернутися назад). При цьому цей апарат розвиває швидкість до 230 км за годину. «Горлиця» може вести оптико-електронну повітряну розвідку видимого та інфрачервоного діапазону. Також вона автоматично розпізнає, захоплює та супроводжує рухомі цілі й наводить керовані високоточні боєприпаси. За її допомогою можна організувати оперативний зв'язок та підтримувати бойові підрозділи.

У перспективі до складу одного-ім'яного мобільного тактичного безпілотного авіаційного комплексу «Горлиця» входять чотири такі безпілотники, наземна

станція керування та обладнання для старту і посадки літальних апаратів, їхнього транспортування та ремонту. Для обслуговування комплексу потрібно 22 особи. Наземне керування здійснюватимуть з двох станцій на базі КУНГів. Обслуговуватимуть оператор керування безпілотником,

фахівець, що відповідатиме за бойове навантаження, та аналітик.

Аналоги «Горлиці» виготовляють лише в шести країнах світу, зокрема у США, Ізраїлі, Італії, Франції, КНР та Туреччині, де в їхню розробку вклали мільйони доларів. Середній термін від ідеї до виготовлення становить 5 років.

Порівняльні характеристики БПЛА «ГОРЛИЦЯ» та «ОРЛАН»

	«Горлиця»	«Орлан»
Злітна маса	200 кг	14 кг
Маса корисного навантаження	до 50	до 5 кг
Спосіб старту	з катапульты або з підготовленої злітно-посадкової смуги	з розбірної катапульты
Спосіб посадки	як літак	на парашуті
Повітряна швидкість	230 км / год	90-150 км / год
Макс. дальність застосування комплексу	до 1050 км	до 600 км
Макс. висота польоту над рівнем моря	5000 м	5000 м

Робота над «Горлицею» у ДП «Антонов» тривала значно швидше. Замовлення завод отримав півтора року тому, випробування безпілотної пройшов на аеродромі в Гостомелі Київської області. Тестовий політ відбувся з використанням макетів підвісного озброєння. Перші льотні випробування показали, що «Горлиця» працює, як і очікувалося, нормально. В повітрі не виникло жодного форс-мажору. Машина достатньо керована, маневрена, і зліт та посадка відбулися без зауважень.

При цьому авіаконструктори кажуть, що робота над БПЛА триває. Льотні випробування виконав лише прототип, а сама машина ще не оснащена автопілотом, немає системи управління зброєю тощо. Нині працюють над оснащенням літального апарата. Встановлюють прилади, які фіксують і розрізняють рухомі цілі з робочої висоти у 1,8-2,4 км, а також наводять високоточні боєприпаси. Для розвідки

Пуск американсько-ізраїльського БПЛА RQ-7 Shadow з катапульты

Російський безпілотної «Орлан», який через технічну несправність впав неподалік міста Новгородівка Донецької області

вдень і вночі за будь-якої погоди на безпілотної встановлюють камери та обладнання, фіксоване інфрачервоне випромінювання.

Поки що на БПЛА стоїть спрощений обсяг обладнання: система керування Futaba (Японія), комплекс телеметрії Pixhawk (Канада), електричний двигун Hirth F-23 (Німеччина).

В остаточному варіанті «Горлицю» оснастять автопілотом, щоб у разі спроби перехоплення керування безпілотної ворожими РЕБ він повернувся на вихідні позиції. Також його обладнають системою керування зброєю.

Перший політ з новим розвідувальним та іншим обладнанням ДП «Антонов» обіцяє вже навесні 2018 року.

Варто зазначити, що в росіяни є також чимало зразків БПЛА, які вони активно використовують на Донбасі. Українські військово-службовці, які виконують завдання

Український БпЛА «Горлиця» під час першого демонстраційного польоту в Гостомелі

в районі АТО, щодня фіксують їхню роботу на всіх напрямках проведення антитерористичної операції. Але жоден із ворожих безпілотників не зрівняється з нашою «Горлицею». Деякі з них навіть збивають, а деякі падають самі.

Найчастіше окупанти під час проведення повітряної розвідки та коректування вогню артилерії застосовують безпілотник «Орлан». В армії РФ вважають цей БпЛА одним із кращих. Але один із них не так давно впав неподалік міста Новгородівка Донецької області – заглух двигун. Його знайшли наші військовослужбовці. З'ясувалося, що корпус і двигун

цього апарата – російського виробництва, а електроніка, якою він нашпигований, – з Тайваню.

Майбутнє за такими БпЛА, як «Горлиця». І роботи над розробкою нових безпілотників не припиняються. Як тільки «Горлицю» допрацюють, і комплекс піде в серійне виробництво, конструктори «Антонова» почнуть роботу вже над створенням БпЛА стратегічного рівня. Тоді безпілотна авіація окупанта точно залишиться далеко позаду.

Важливо, що «Горлиця» може вивести антонівців і на світовий ринок військових безпілотників. За словами виконувача

обов'язків генерального директора держпідприємства Олександра Кривоконя, поки що на цьому ринку лише сім країн. На їхні розробки й орієнтувалися інженери «Антонова». Наприклад, американсько-ізраїльський комплекс RQ-7 Shadow коштує більше \$ 15 млн, а один безпілотник – \$ 750 тис. А нашим уся програма розробки обійдеться приблизно в \$ 15 млн, а серійний виріб буде значно дешевшим.

На підприємстві при цьому запевняють, що за наявності фінансування проект буде готовий за півтора року.

Ігор ПАРУБСЬКИЙ

2018

СІЧЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11

ЛЮТИЙ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11

БЕРЕЗЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
26	27	28	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8

КВІТЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	1	2	3	4	5	6

ТРАВЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
30	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10

ЧЕРВЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
28	29	30	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9

Військо

ЛИПЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

СЕРПЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9

ВЕРЕСЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
1	2	3	4	5	6	7

ЖОВТЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11

ЛИСТОПАД

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9

ГРУДЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

«ЧИСТИЙ ПОСТРІЛ»: АПТЕЧКА ДЛЯ ЗБРОЇ

Той бій під «Бутовкою» взимку 2015-го для командира відділення Олександра Морозова був найдовшим за всю війну, адже тривав понад 12 годин поспіль. Розриви снарядів і мін, свист куль, допомога пораненим, постійні перебіжки, перекочування в багнюці, перезаряджання зброї і нескінченний вогонь, вогонь, вогонь... Люди трималися. Не витримувало залізо... Саме тоді він зрозумів, чим займатиметься, коли повернеться додому

З дизайнерів у десантники

До зброї в Олександра особливоставлення. Ще під час строкової служби у 80-му окремому аеромобільному полку встиг випробувати все стрілецьке озброєння, яке було у військовій частині. До війська він прийшов студентом Вінницького національного університету культури і мистецтв. Вирішив втілити батькову мрію, який свого часу хотів служити у повітрянодесантних військах.

Загалом служба подобалася. Підрозділи регулярно брали участь у різноманітних тактичних навчаннях, зокрема в міжнародних «Rapid Trident – 2012». Офіцери, спостерігаючи за неабиякою вправністю хлопця, неодноразово пропонували йому підписати контракт. Але юнак спочатку вирішив закінчити університет. Набувши фах ландшафтного дизайнера, продовжив

навчання у столиці. Та його плани скорегувала російська агресія.

Для проходження військової служби мобілізували у 95-ту окрему аеромобільну бригаду. Відразу подумав: «А чому не до своєї частини?». Хлопцеві хотілося згадати строкову, можливо, побачити співслужбовців... Але сперечатися не став.

Дорогою з Києва до Вінниці про всяк випадок заїхав у військ-торг. Придбав рюкзак, спальний мішок. У рідній Літинській селищній раді отримав бронежилет. Мати Оксана та молодший брат Ілля морально були готові до того, що Олександр не ховатиметься

за чужими спинами, тож побажали йому найшвидшого повернення живим і здоровим.

Вже наступного дня десантник прибув у Житомир. Офіцери трохи з подивом дивилися на молодого хлопця, адже з цієї партії мобілізованих лише він був в однострої та майже повністю екіпірований. Одне слово – справжній десантник! Отже, запропонували йому відразу йти у 13-й окремий аеромобільний батальйон. В район проведення антитерористичної операції цей підрозділ відбув

одним із перших – на початку березня 2014 року.

Перші бойові виїзди у складі 1-ї аеромобільної роти почалися наприкінці серпня – на початку вересня. Десантники

забезпечували вихід наших силовиків з Дебальцевого, проводили зачистку та звільнення Тельманового, здійснювали рейди тилами противника, супроводжували колони, забезпечували доставку особового складу,

вантажів, озброєння та боєприпасів, йшли на прорив до донецького аеропорту...

Ідею підказала... війна

...Підрозділ сержанта Морозова щойно доставив колону з боєприпасами і розмістився поблизу шахти «Бутовка» на території покинутої військової частини для відпочинку. Аж раптом вартові на вишках повідомили: їхнє місце розташування бойовики намагаються взяти в кільце. Розвідка доповіла, що в цьому районі їх налічується близько двох тисяч.

Першими наступ почали російські танки. За ними підтягувалася піхота противника. Десантники із побратимами з інших підрозділів зайняли позиції й почали оборонятися.

– У тому бою я відстріляв більше ніж цинк патронів, а це – щонайменше тисяча, – пригадує

сержант Морозов. – Уночі біля багаття відшкріб від багнюки черевики, уніформу й амуніцію... А на світанку вже зміг розгледіти свій автомат. Бруд перемішався з нагаром та іржею так, що затвор майже неможливо було

пересмикнути. «Як же воювати далі?» – подумав я.

Часу на пошуки приладдя для чищення зброї не було. Підрозділ Олександра постійно рухався, періодично ведучи бої. Боєць тим часом користувався автоматом побратима, якого тимчасово відрядили до іншого підрозділу. Фактично приділити час чищенню зброї він зміг лише через тиждень після того запеклого бою. Роздобув тазик, солярку... Автомат «відкисав» цілий день. Після цього приступив до «генерального» чищення.

Саме тоді у хлопця й виникла ідея розробити набір спеціальних серветок, якими можна було б скористатися в будь-який момент.

– Я вирішив її втілити, – говорить Олександр. – Тим паче, що давно мріяв розпочати власну справу. Демобілізувавшись, вступив до спілки ветеранів АТО та став учасником волонтерського проекту «Перший соціальний бізнес-інкубатор» для учасників антитерористичної операції та переселенців з Донбасу.

Під час навчання Олександр

розробляв власну бізнес-ідею – мобільний додаток до телефона. Але думка про набори для чищення зброї не йшла в нього з голови. Отже, разом із товаришем вирішили підготувати пробну партію

серветок Clean shot, що у перекладі – «чистий постріл».

Маєш розум – маєш ґрант

Її презентація відбувалася поза конкурсом. Чоловіки не претендували на жодні заохочення, оскільки робили все на добровільних засадах. Але членів журі, серед яких були топ-менеджери відомих українських компаній, настільки вразила актуальність розробки, що першість під час голосування вони віддали саме проекту Олександра. Отриманий ґрант – 100 тисяч гривень – бізнесмен-початківець спрямував на оформлення патенту, реєстрацію торгової марки і товариства з обмеженою відповідальністю, закупівлю нової партії матеріалів тощо.

Поставити бізнес «на ноги» допомагали представники Фонду науково-технічного розвитку імені академіка В. С. Михалевича. Він займається комерціалізацією

ЖИТТЯ ПІСЛЯ ВІЙНИ

проектів, пов'язаних з розробками військових товарів та товарів подвійного призначення. Бізнесмену-початківцю допомогли провести маркетинг, виділили обігові кошти на розширення компанії тощо.

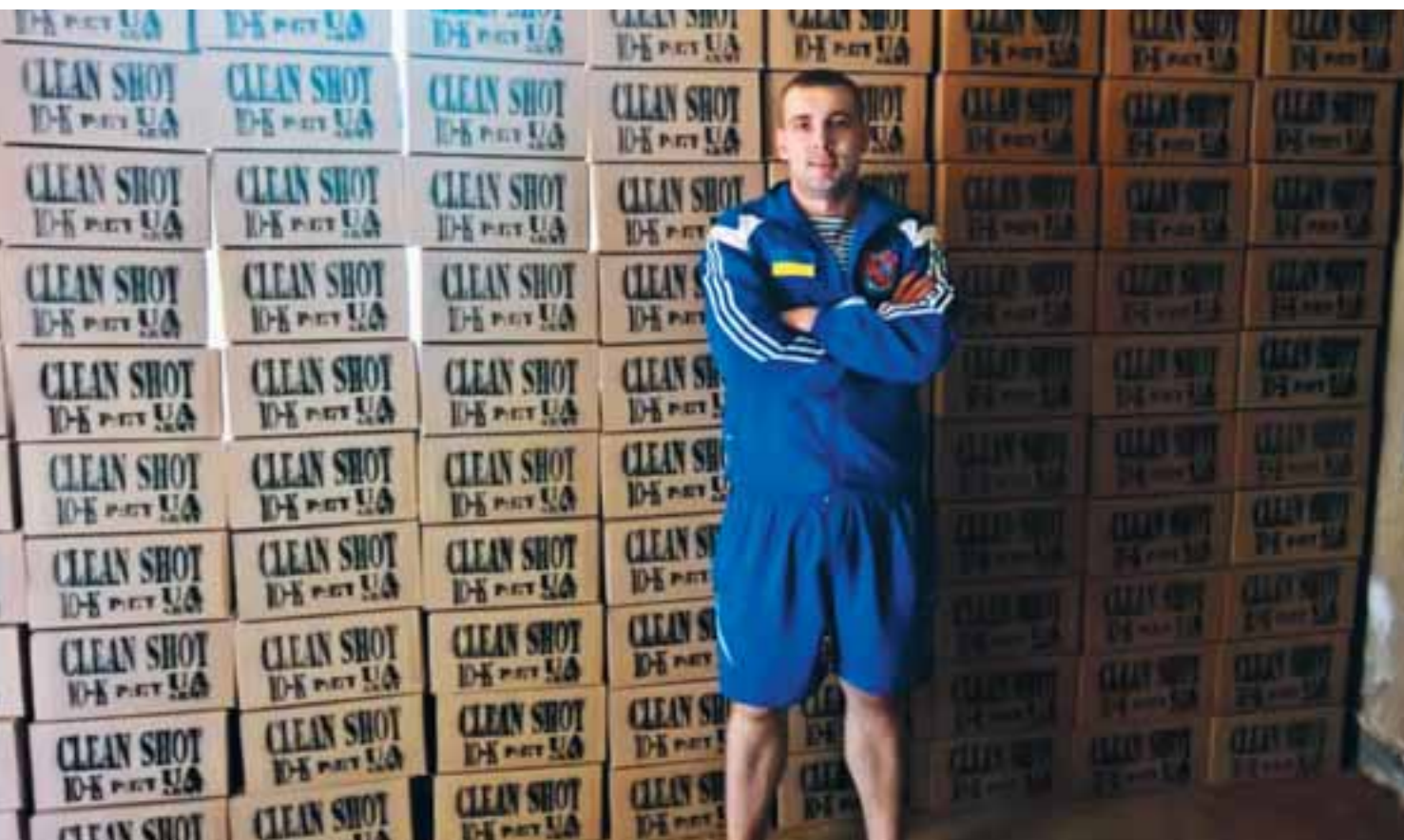
Наборами для чищення зброї зацікавилися у вітчизняних силових відомствах, зокрема у Міністерстві оборони України. Але для повноцінного постачання у

війська необхідно було виконати необхідні технічні умови та пройти випробування в Центральному науково-дослідному інституті озброєння та військової техніки ЗС України.

Серветки тестувалися за спеціальною методикою в діапазоні температур від – 50 до + 50 градусів за Цельсієм. В офіційному відгуку було зафіксовано, що зразки

забезпечують якісне змащування та видалення нагару в каналі ствола, тож, придатні до повсякденного використання у Збройних Силах України. Після настрілу понад 1 тис. патронів на одне чищення зброї необхідно 2-3 промаслених серветки та 1-2 сухих.

Попередні апробації показали, що їхнє використання пришвидшує процес чищення зброї

приблизно у півтора раза. Адже бійцю не потрібно займатися пошуками необхідного приладдя. Та й матеріал, з якого вони виготовлені, дуже міцний, тож своє призначення виправдовує повністю.

Серветки Clean shot є ніби своєрідною аптечкою для зброї. Приміром, ресурс снайперської гвинтівки Драгунова становить близько 20 тисяч пострілів. Але своєчасний і належний догляд за нею продовжує його вдвічі. Це і стало передумовою того, що вітчизняні набори достатньо конкурентні на ринку. Своєю якістю вони не поступаються закордонним зразкам, при цьому є принаймні втричі дешевшими. Наприклад, американський набір для чищення з 50 серветок коштує 500 грн. Сотня наших – 250.

Набори вже замовила Державна прикордонна служба України, Національна гвардія, а також компанії з Азербайджану

та Судану. Загалом за перший рік роботи фірма Олександра реалізувала понад п'ять тисяч комплектів.

Нині TOB Clean shot готує чергову дослідну партію наборів для чищення. Її передадуть у визначений керівництвом військового відомства підрозділ для завершальних випробувань в осінньо-зимовий період. Після цього виріб отримає номенклатуру і буде повністю готовий для масового постачання у військо.

...Селище міського типу Літин Вінницької області. Ще з дитинства Сашко постійно тут щось видумував, відразу намагався втілити це в життя й абсолютно не розумів, чому дорослі називали це «робити шкоду». Відтепер тут можуть пишатися своїм колишнім непосидьком-односельцем, який, маючи творчий хист, спрямував свої здібності у більш прагматичну, але корисну справу. Дизайнер, десантник, тепер бізнесмен... Нині він мешкає і працює у столиці, поступово звикаючи до життя після війни. Можливо, його вдачі хтось позаздрить. Але сам Олександр вважає, що без власного бажання і наполегливості будь-яка справа приречена. Та це не про нього.

Сергій БАСАРАБ

AXIOS: ЗА ПРИНЦИПОМ

Дивна ситуація: захисники повертаються із огорнутого війною Донбасу, а за деякий час їх тягне назад. Не лякають обстріли, ворожі провокації, умови перебування. Там, на війні, складні речі здаються простими, побратими розуміють з півслова, і кожен прожитий день цінується інакше. Вони ніби прагнуть втекти від реальності цивільного життя, яке насправді має свої гострі кути й багато чого не пробає. Невідомість лякає вчорашніх бійців, не дає зробити самостійні кроки, щоб знайти, а потім не розтратити найцінніше – себе. І тільки коли вони відчують справжню підтримку, от тоді відбувається певне перевтілення: бойові солдати, сержанти, офіцери стають успішними викладачами, аграріями, підприємцями...

ТРЬОХ «F»

Два правила бізнесу

Нині багато говорять про те, що бійцям потрібна увага в родинному колі, підтримка близьких, допомога психологів. Та є ще й інші, не менш важливі, речі. Адже, щоб жити далі та бути повноцінним громадянином, потрібно завжди рухатися вперед, працювати або ж реалізовувати себе у власній справі. Саме таку мету має Центр практичної допомоги захисникам України Axios. Тут атовці можуть отримати весь спектр необхідної допомоги. І це не лише юридична, психологічна, соціальна підтримка, це й розробка бізнес-планів, можливість відвідувати безкоштовні бізнес-тренінги та курси. У перекладі з грецької Axios означає «гідний». Невеличкий колектив справжніх професіоналів робить дива, повертаючи людей в родинні кола, в суспільство.

Унікальний напрямок діяльності колективу – бізнес-інкубатор. У директора центру Олега Магавецького за плечима багаторічний досвід ведення успішного бізнесу. Він особисто проводить консультації, допомагає у визначенні правильної стратегії та створенні бізнес-планів для бійців АТО.

– Намагаємося діяти так, як діють у США за принципом трьох F: family, friends, fools. Але в нас fools виступає в іншому розумінні – це ті небайдужі сторонні люди, які повірили й проінвестували, – пояснює Олег.

За рік діяльності центру коло клієнтів значно розширилось. Люди започаткували власні справи – від вирощування часнику, відкриття магазинів до деревообробного бізнесу.

– До нас приходять вже зі своїми ідеями. Моє завдання – перетворити ідею на продукт, – говорить керівник центру.

Допомагаючи досягнути деякі нюанси, які мають чітко усвідомлювати початківці, Олег акцентує: 95% успіху – це команда. Адже сильна команда витягне слабку ідею, а слабка команда занапащить найкращу.

– Я б радив взагалі не тільки серед знайомих і друзів шукати, – каже він і наводить на підтвердження своєї думки слова Рокфеллера, які вже стали аксіомою життя: **«Дружба, заснована на бізнесі, набагато краща, ніж бізнес, заснований на дружбі».** **Отже, це правило перше. А друге: робота в бізнесі має бути не заради грошей, а заради задоволення,** – наголошує керівник

центру. – Якщо ж поміняти пріоритети, нічого не вийде. Справжній бізнес – це новаторство, рух і відчайдушні борці за кращий світ. Наприклад, всесвітньо відома компанія Google вийшла на ринок не заробляти кошти, а зробити інформацію доступною. Звичайно, момент комерціалізації є, але на першому місці мотивація та самовіддача.

Тож коли виникла ідея створити центр допомоги захисникам України, Олег Магавецький зупинився на концепті з працевлаштування, бо робота має бути більшим за те, що приносить гроші.

У центрі ламають давно вкорінений радянський стереотип, в який ще й досі вірять старше покоління. Буцїмто бізнес не для військових, вони можуть лише виконувати, а не створювати. Проте низка вдало запущених проєктів красномовно свідчить: сучасні військові – креативні, винахідливі й цілеспрямовані. Їм вже підкорюються деякі площини бізнес-простору, тож справа лише за часом.

Рік роботи Axios став доволі результативним. А 12 найвдаліших історій успіху втілені на сторінках фірмового календаря.

Англійська на ходу

– Цю ідею Олег Магавецький називає інновацією й каже, що це прорив. Адже ринок курсів та шкіл з вивчення іноземних мов на сьогодні вже перенасичений. Тож залучити потенційних клієнтів у новостворену школу допомагає креативний підхід, який не застосовують конкуренти. Назва бізнес-проєкту капітана запасу Ігоря Касьяна «Школа EAP English Among People» (Англійська серед людей) говорить сама за себе. Вивчення мови за темами на виїзних заняттях робить дива. Головний принцип – зазубрювати і вчити великі тексти не потрібно. Переважна більшість матеріалу стосується побутових речей. Тож за-

30 падінь не зламали Ігоря Касьяна, 31-ша спроба стала першим кроком до відкриття школи EAP

няття відбуваються в аеропорту, музеї, кафе тощо.

– Ми розробляємо тестові завдання, ролі, в кожного є легенда, і перша частина заняття – це ознайомча фаза. Наприклад, їдемо до торговельного центру, проходимося бутиками і потім вже обговорюємо одяг, ювелірні прикраси, аксесуари тощо. Одне слово, працюємо за принципом «штурму мізків». Тож засвоїти початковий рівень English за 3-4 місяці досить реально.

З першого класу Ігор вивчав французьку, в 95-й окремій аеромобільній бригаді в Житомирі опанував середній рівень англійської і був переконаний, що знання іноземної йому обов'язково знадобиться. Так і сталося, але, на жаль, не в армії. Після перебування в зоні АТО молодому офіцеру довелося звільнитися за станом здоров'я. Спочатку він не міг знай-

ти тієї ніші, яка б задовольняла амбіції молодого чоловіка. Він чітко вирішив – працюватиме лише на себе, тільки так зможе реалізувати задумане. Відтак з'явилося креативне рішення викладати живу «стресову» англійську, яка в процесі навчання допомагає застосовувати всі види пам'яті.

З Ігорем пліч-о-пліч працюють перевірені товариші й однодумці – Ольга Кронда та Олег Кулаков. Олег – побратим по бригаді, а ще він рік провів у США. Перебуваючи у Сполучених Штатах, зрозумів багато нюансів щодо викладання й засвоєння іншомовних слів та фраз. Розвивати цей напрямок бізнес-партнерам допоміг і досвід розвинутих країн, де у бізнес-структури активно залучають військових ветеранів. Це хороша практика, коли роботодавці тримають місця за квотами для таких людей.

У перспективі на базі школи EAP

розпочнеться безкоштовний проект з розмовної англійської. Кожен охочий зможе прийти і поспілкуватися з професіоналами, або ж переглянути фільми англійською мовою.

Вийти на практичний рівень реалізації всього цього проекту Ігорю допоміг Олег Магавецький.

– Ми в цій справі були не надто обізнані, радше дилетанти. В мене було дуже багато запитань, і коли викристалізовувалася ідея цього проекту, то поради були конкретні. Адже в бізнесі 90% – це калькулятор, а 10% – це креативність. Олег надав пораду, як структурувати ідею та зробити все планомірно й грамотно, – говорить Ігор.

Тату-студія

Співзасновник Der Igel tattoo studio Євген «Ярило» розмежовує своє життя й роботу на до та після війни. До того, як потрапити на фронт, чоловік шукав себе в різних іпостасях: в кіно, в бізнесі, на будівництві. Та події у Криму й на Сході України переламали щось всередині. Він каже, що став більше любити та поважати свою Батьківщину, свій народ. Знайти себе в теперішньому бізнесі допоміг колектив Центру Axios. А для воїна пріоритетом стало не заробляння коштів, а насамперед отримання задоволення. Це поняття для нього має широкий аспект. Адже Євген надав можливість брату переїхати з Донбасу до Києва, і той зміг далі займатися улюбленою справою – малюнком. А наносить він його на тіла вдячних клієнтів.

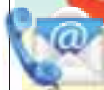
ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ЗАХИСНИКАМ УКРАЇНИ AXIOS

створений та покликаний допомогти захисникам державності на сході України, всім тим, хто хоче свою патріотичну позицію відстоювати і в мирному житті. Війна за незалежність триває: персональна відповідальність, професійна робота та особиста мотивація до розвитку – це найкращий вклад в зміцнення української незалежності.

Розуміючи актуальність цього виклику, Центр AXIOS має на меті стати Вашим партнером, щоб допомогти захисникам України у пошуку роботи та працевлаштуванні, надати їм можливість додатково навчатися. Підвищення кваліфікації чи перекваліфікація, робота над резюме, підготовка до співбесіди – кілька етапів, які допоможуть захисникам України отримати гідну роботу.

НАПРЯМКИ РОБОТИ:

- Співпрацюємо з кращими роботодавцями.
- Розбудовуємо партнерство з провідними учасниками професійної спільноти.
- Допомагаємо з пошуком роботи захисникам України та членам їхніх сімей.
- Надаємо психологічну підтримку.
- Сприяємо підвищенню кваліфікації.
- Надаємо консультації з кадрових та юридичних питань.
- Супроводжуємо працевлаштування та адаптацію на новому робочому місці.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ:

01001, м. Київ

вул. Трьохсвятительська, 4Б

(044) 270-69-53

(097) 933-17-41

axioscentre.com.ua

Сторінка у FB: facebook.com/axioscentre

Про брата Євген каже: «Він не талановитий, він нереально талановитий».

— Я б назвав одну таку класну роботу, яка запала в душу. Приїхала моя бойова подруга, сказала, що хоче набити щось в українському стилі: квіти, лелеки, але не могла визначитися, що саме. Показала малюнок з маками, але він їй не подобався. Брат глянув і запропонував: «Давай, я від руки тобі намалюю, сподобається — зроблю тату». Вийшла нереально крута робота, маки шикарні. І коли клієнт отримує бажане, то цей заряд ніби всім передається, всі отримують насолоду, — розповідає Євген.

Студія позиціонується як патріотична. На державну та патріотичну символіку діє знижка. Майстер працює доволі швидко, тож клієнт економить і на використаних робочих годинах. Наприклад, великий обсяг роботи можна виконати за 3-4 години, на що в інших таких салонах піде вдвічі більше часу.

А перед тим, як запустити проєкт з відкриття тату студії в життя, брати провели виїзну акцію в зоні АТО «Тризуб тату-вікенд», державну символіку набивали безкоштовно.

— Бійці приходили з власними побажаннями, — згадує Євген. — Були й такі, хто мав не дуже якісне тату. Ми пропонували переробити. Вони питали: «А хіба можна?» Ми казали, що можна, і робили. Ті просто мліли від результату. І тоді ми зрозуміли: ми в темі, потрібно й далі цим займатися.

Акція мала тривати чотири дні, та на третій Євген «Ярило» з братом почали збиратися до Києва. Банальна причина — закінчилася фарба. Зробили 13 робіт, на таку кількість просто не розраховували. Майстер працював з 7 ранку до 23-00.

— Одного разу в районі Карлівки прийшов до нас місцевий і сказав, що хоче собі зробити татування Тризуба. Це був доволі

Євген «Ярило» за роботою в тату-студії

великий малюнок малого герба, розміщений на синьо-жовтому прапорі. Ми в нього запитали: «А Ви не боїтеся?» На що він відповів: «А чого мені лякатися, це Україна, це моя земля. В мене є друг, він інших поглядів, можливо, вже не буде зі мною спілкуватися».

Це була друга поїздка Євгена «Ярила» на охоплений війною Донбас. Перший раз він поїхав добровольцем. На запитання, що спонукало до такого кроку, він без вагань відповідає: «Бо мої друзі, вони там гинули за нашу країну, і я мав поїхати». Він пройшов найгарячіші точки на початку 2015-го року. Проте каже, що найстрашніше було не під «Градами» сидіти чи йти на окуповану терористами територію, а коли заступав на нічне чергування. Бо тільки від нього залежало тоді життя побратимів, які відпочивали в бліндажі, адже ворог міг з'явитися зненацька.

Його позивний став псевдонімом, який повністю відповідає внутрішньому стану Євгена. Він оптиміст, і це йому допомагає легко йти по життю й завжди бути вдячним долі за все, що вона підносить. А

ще він має залізне правило: вставши зранку, дивитись у вікно.

— Тоді погода підкаже, що в тебе буде протягом дня. Якщо дощ, то пощастить, а якщо сонце — теж щаститиме, навіть град — теж до удачі, — усміхається чоловік.

Veterano Coffee

Вистояти в швидкому колесовороті змін та трансформацій, вирішити будь-які справи дозволяють дружні відносини, партнерська підтримка та фахова допомога. Вже потроху вимальовуються осередки ветеранської солідарності, відкрито платформи для соціальної адаптації та втілено в життя нові проєкти для тих, хто здобув горде звання захисника Вітчизни. Серед впізнаваних у суспільстві є Veterano Group. Там бійці можуть не лише спілкуватися, а й знаходити однодумців, підтримку, дієву пораду.

Наприклад, Володимир Шевченко, повернувшись із зони АТО, зміг деякий час працювати на кухні в Pizza Veterano. До мобілізації він займався власною справою, а от після на розкрутку нового проєкту

коштів уже не було. Проте залишилося те, що дала йому армія.

– Унікальний досвід, який не набути в цивільному житті, – це ваші можливості: вміння витримувати фізичні навантаження, не спати протягом кількох діб, швидко орієнтуватися – це все також потрібно в бізнесі. Без цього нікуди. І завдання в бізнесі дуже схожі з тими, які ми отримуємо, на Донбасі: є мета, і є засіб, щоб досягнути цієї мети. Не буває завдань, яких не можна виконати. Треба вчитися. Ринок сьогодні надто агресивний, потрібно вміти вистояти, – ділиться досвідом Володимир Шевченко, власник бізнесу Veteran Coffee.

За два роки йому вдалося розширитись: тепер він керує трьома мобільними точками і маленьким кафе. Бариста Данило каже, що йому подобається працювати з Володимиром, адже той прагне розвивати бізнес, і це імponує багатьом, особливо постійним клієнтам.

– Я не хочу, щоб до мене йшли через жалість, я хочу, щоб до мене йшли, бо в нас крута кава. Ми нині маємо шалену кількість можливостей, треба вчитися і рухатись уперед, – говорить Володимир Шевченко.

Молодий бізнесмен знає, що ринок в цьому сегменті переповнений. Отже, потрібно брати якість. Здавалося б, стандартне меню, яке можна побачити в багатьох кав'ярнях, не може привернути увагу вибагли-

вого поціновувача. Та от увага до клієнтів та якісно підібрані зерна арабіки роблять дива. Володимир не спокушається на тимчасовий успіх. Він вирішив «дивувати» іншим: у перспективі закуповуватиме зелене зерно і обсмажуватиме власноруч. Сьогодні лише заклади преміум-класу можуть дозволити собі таке задоволення.

На запитання, чому обрав саме кавовий бізнес, чоловік каже:

– Дуже просто – я все життя обожнюю хорошу каву. Розчинну ніколи не п'ю. І в зоні АТО, коли мій підрозділ, що був у складі 95-ї окремої аеромобільної бригади, вивели з-під Авдіївки, перше, що зробив – в Слов'янську купив у кав'ярні чашку ароматної кави.

Взагалі ресторанний бізнес – один із найважливіших, адже поєднує в собі 5-6 напрямків: логістика, виробництво, маркетинг, управління персоналом, прямі продажі. Тож для початківця в цій сфері – це доволі складний процес. Тому стартап Володимира Шевченка був дещо зменшений до кав'ярні. Здавалося б, на перший погляд, це легка справа, на ділі ж – не для ледачих. Адже в наших реаліях, щоб залишатися на плаву, потрібно багато складових: від постійного

моніторингу роботи до самозростання. І тільки тоді можна прагнути чогось більшого і втілювати нереальне.

– А ще мені неабияк допомагає тісне коло спілкування атовців. Можна кинути запитання: де дістати дешевше якусь річ або ж

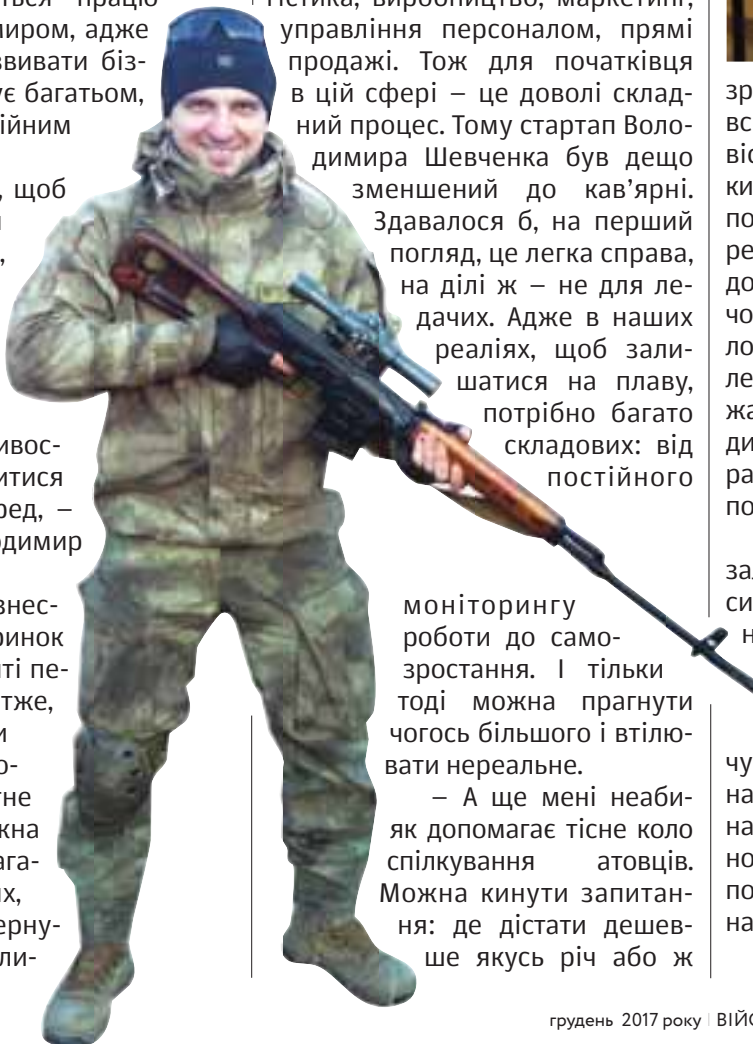

Улюблений напій – кава для Володимира Шевченка став улюбленим бізнесом

зробити свердловину, і відразу все вирішується. Маємо можливість відвідувати тренінги. Завдяки заходам, на які я потрапляв, познайомився із досить знаними рестораторами, які реально мені допомогли на початку. Без них нічого не вдалося б зробити. Та головна запорука успіху – ніколи не ледарювати і йти вперед, незважаючи на падіння. Бо впавши, ти дивись на ситуацію під іншим ракурсом й усвідомлюєш власні помилки.

Для ветеранів вкрай важливо залишити війну в спогадах і знайти сили гідно реалізуватися в цивільному житті. І коли від армії ти береш найкраще: силу, витримку і гарт, то ці якості неодмінно мають перерости у щось значуще. А спеціалісти Центру Axios наголошують: «Головне – робота над собою, своїми страхами й лінощами. Тільки це допоможе розпочати будь-яку справу, навіть надскладну...»

Галина ЖОЛТІКОВА

ВОЛОНТЕР УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА

A man in a military uniform, including a camouflage cap and a green jacket with a Ukrainian tricolor patch and a circular emblem on the sleeve, stands outdoors in front of a chain-link fence covered in ivy and some trees. He is looking directly at the camera with a serious expression.

Олександр Зайчук – засновник проекту. Полковник. Заступник командира одного з підрозділів Повітряного командування «Захід». Учасник АТО на Сході України. У 2003 та 2005 роках виконував миротворчу місію в Косові та Республіці Ірак

Вже понад рік дарує радість учням Лиманської загальноосвітньої школи Старобільського району Луганської області Всеукраїнська акція «Легідна українізація». Започаткував її офіцер з Рівного полковник Олександр Зайчук. Завдяки цьому унікальному проекту діти прифронтового села відпочивали в Карпатах, побували на екскурсії в Євросоюзі, отримали в подарунок понад дві сотні новеньких книг, фотографувалися із зірками української пісенної естради. Дружба військових із Західної України та школярів з Луганщини вже має досить плідну історію...

– Все розпочалося в день святого Миколая 19 грудня 2016 року, – пригадує полковник Зайчук. – Ми несли бойове чергування на одній з позицій поблизу Старобільська. На свято завітали з гостинцями до школярів лиманського навчального закладу. Зустріч була дуже теплою, але мене шокувала мала кількість у шкільній бібліотеці україномовної літератури, зокрема – дитячої. Я сказав учителям: «У мене є друзі в усіх куточках України. Вони – допоможуть!» Так і розпочалася «Легідна українізація». Поступово налагодили відносини з педагогами, проводили уроки мужності для вихованців закладу, одне слово – взяли під патронат школу на лінії розмежування, де стали бажаними гостями.

...Перший етап акції під назвою «Українська книга дітям Луганщини» підтримали друзі, близькі та бойові побратими Олександра. Також на заклик офіцера в соціальних мережах відгукнулось багато пересічних українців-добровольців. Літературу збирали гуртом у Рівному, Львові, Нетішині, Києві

та інших містах. Перші посилки-подарунки відправили на Схід України напередодні настання 2017 року. Для Олександра Зайчука як заводія акції це був хороший старт.

– Чесно кажучи, ситі по горло «обіцянками-цяцянками» від «чинуш», учителі не надто вірили в мій задум. Однак той різдвяний сюрприз розвіяв усі їхні сумніви. Ми оновили їхній бібліотечний

фонд. В асортименті – література для всіх вікових категорій. Серед зібраних видань – серія надзвичайно пізнавальних книжок, ілюстровані книги про наше мистецтво, казки та оповідання. Правду кажуть, що майбутнє країни треба захищати не лише зі зброєю в руках, адже українська книга може зробити більше, ніж ціла армія, – наголошує офіцер. – Діти оцінили нашу турботу. Дякували нам і навіть влаштували святковий виступ з новорічними героями – Дідом Морозом та Снігуронькою. З кожним днем ми ставали ближчими...

Наприкінці січня 2017 року російські окупанти з важкої артилерії підступно обстрілювали і житлові квартали Авдіївки, і українських воїнів, що захищали місто. Злочини прихильників «руського міра» досягли свого апогею. Кров, понівечені людські тіла, біль і страждання дітей... Ці страшні кадри побачив увесь цивілізований світ. Тоді для допомоги та порятунку постраждалих людей згуртувався весь український народ. До цієї підтримки долучилися й діти Лиманської загальноосвітньої школи на Луганщині. Вони разом із воїнами записали проникливе патріотичне відеозвернення до України й

захисників Авдіївки, яке миттю облетіло вітчизняний медіапростір:

*Батьківщино моя, будь навіки
міцна і соборна!
Хоча крила й розтріпані, серце
любов'ю пала.
І які б не були в ворогів наших
плани потворні,
Ми бажаємо й молимося, щоб
повік ти жила!*

Слова з вірша волинської поетеси Олени Шторм були обрані не випадково, адже вони справді «беруть за душу» та максимально передають ідею. У такий спосіб діти висловили свою підтримку рідній

країні та показали єдність військових і мешканців звільнених від окупантів територій Донбасу.

Черговою важливою місією в межах культурно-освітнього проекту, що вже набрав обертів, став візит до мешканців Луганщини співаків гурту «Тошонадо», відомого композитора Сашка Невже та заслуженої

артистки України Олени Білоконь. Це стало справжнім подарунком для дорослих і дітей, спраглих до українського слова та мистецтва. У ті дні прифронтовий Лиман немов оживав. Війна відходила на другий план. Артисти підтримували місцевих тим, у чому талановиті, – музикою. Лірика Сашка Невже та пісні Олени Білоконь брали за душу, а вокалісти «Тошонадо» своїм співом запрошували всіх у танок. Українська пісня дзвеніла, лікувала серця та єднала людей...

– Глядачі аплодували гостям стоячи. Радість була неймовірною. Дорослі спілкувалися українською мовою, а молодь виховувало солов'їне слово. Така популяризація української культури робить вагомий внесок у нашу перемогу над агресором, – ділиться враженнями офіцер. – За кілька днів стався пам'ятний випадок. Опівночі вийшов на позицію. Панувала мертва тиша. Раптом у Лимані залунав спів... Виявилося, що місцеві хлопці поверталися з вечірок і затягували українських пісень. Серце забилося швидше... Радів, що наша робота не є марною. З таким настроєм і воювати легше!

Неабияким сюрпризом для школярів та польської громади Старобільська стала зустріч з польським поетом, письменником і

журналістом Войцехом Песткою. Українські військові допомогли організувати в районі АТО кілька літературних вечорів, на яких європейський митець розповів мешканцям про свою творчість та життєвий шлях. Діти зі свого боку читали поезії письменника українською мовою. Також з ініціативи організатора проекту Войцех відвідав прифронтові села, спілкувався з людьми, цікавився їхнім життям. Громадський діяч пообіцяв написати книгу про героїзм українських солдатів, здобутки нашого народу в боротьбі за свободу, про гібридну війну путінської Росії проти України.

– Войцех Пестка – великий друг українського народу в Польщі та Європі. Голос цієї людини звучить голосніше за десятки сотень голосів прихильників Росії і водночас українців у Польщі. Радю, що зумів познайомити його з українцями Луганщини та місцевою молоддю. Маю велику надію, що село Лиман незабаром увійде в історію. – каже полковник Олександр Зайчук.

Незабутнім моментом для 30 дітей села Лиман став похід у Карпати в червні 2017 року. Ініціатор заходу Олександр Зайчук на той час перебував у відпустці, тож відповідальність за проведення заходу взяв повністю на себе. За 14 днів школярі та їхні вчителі

Учні з Луганщини на екскурсії у Польщі

Творчий вечір Войцеха Пестки у лиманській школі

подолали маршрут завдовжки понад 100 кілометрів: від закарпатського Рахова до найвищої точки Карпат – Говерли. Діти ночували в наметах, змагалися в конкурсах, долали гірські річки, насолоджувалися голосом трембіт, шумом водоспадів, карпатськими краєвидами.

– Це був справжній «майстер-клас» для моїх підопічних. Дитячу радість та неперевершені враження неможливо описати. Водночас це й так звана школа виживання, адже доводилося йти під дощем чи долати кілька кілометрів до найближчого села, аби купити їжу. У таких ситуаціях добре видно тих, хто готовий підставити плече товаришу, – розповідає вчитель фізкультури та основ захисту Вітчизни Лиманської школи Віктор Гришанов. – Що може бути краще за гори? Нічого більш вражаючого і захопливого майже немає. Похід у Карпати – незабутній. Дякуємо нашим військовим.

...А справжньою перлиною проекту стала екскурсія школярів до Республіки Польща. На запрошення Войцеха Пестки понад 20 дітей Лиману в серпні 2017 року гостювали в польських сім'ях. Тижнева програма була насиченою. Наші діти виступили з концертною програмою на всенародному польському

святі обжинок, відвідали історичні місця Варшави, Радома, Козініців та Пйонек, спілкувалися зі скаутами, фотографувалися на згадку. Поляки виступили з пропозицією, щоб такі поїздки дітей із зони бойових дій стали традиційними та відбувалися щорічно. А українські школярі запросили відвідати Луганщину своїх польських однолітків. Головним результатом поїздки були дитячі усмішки, веселий сміх та хороший настрій.

Сьогодні, в час, коли країна-агресор продовжує проти нашого

народу неоголошену війну, за словами полковника Олександра Зайчука, «Лагідна українізація» не закінчується. Вона набирає інших форм й переростає в рух під назвою «Схід і Захід разом!» У планах на майбутнє в українського офіцера – багато нових проектів, на які не треба великих грошей, а лише – «небайдужі серця» українців.

...Коли в твій дім приходять війна, ти не питаєш, хто має захистити твою країну, твоїх дітей, тебе. Ти робиш те, що можеш, що вмієш, на що вистачає сил. Незалежно від того, хто ти, якої статі та віку. Це своїми благородними вчинками довів Олександр Зайчук. Діти – це наше майбутнє. І від того, як ми їх виховуємо, скільки добра, справедливості, мужності ми в них закладемо, – залежить майбутнє нашої України.

Олег СУШИНСЬКИЙ

P.S. Українці у соціальних мережах створили пости з добрими словами про справи, які Олександр Зайчук зробив для людей у районі АТО. Деякі навіть дякували начальнику Генерального штабу генералу армії України Віктору Муженку за небайдужого до долі мешканців Луганщини українського офіцера.

НАД АВАРІЙНИМ РЕАКТОРОМ

Кожен прожитий день віддаляє нас від тієї трагічної ночі, коли «третій Янгол засурмив і впала зоря на ймення «Полин». Все менше серед живих залишається людей, котрі в перші ж дні опинилися в епіцентрі трагічних подій і, ризикуючи здоров'ям та самим життям, вгамовували «мирний» атом. Полковник Сергій Володін – один із них: уранці 26 квітня він зі своїм екіпажем вертольота Мі-8 проводив радіаційну розвідку над зруйнованим реактором. Скромної вдачі й небагатослівний, колишній пілот довго не погоджувався на цю відверту розмову

– Того сонячного квітневого ранку наш екіпаж був якраз на чергуванні, – згадує Сергій Іванович. – За сніданком начальник штабу 255-ї ескадрильї спеціального призначення майор Рудих повідомив мені, що маємо летіти на Чорнобиль.

– Сказав, що «на Чорнобильській атомній щось сталося, і потрібно провести з повітря реальну радіаційну розвідку». Доручивши фахівцям перевірити технічний стан вертолітного рентгенометра ДП-3, я спробував зарядити індивідуальні дозиметри, які були в кожного члена екіпажу. Але зарядний механізм не працював: від тривалого зберігання елементи живлення розсипалися. Замінити їх міг лише начальник хімслужби прапорщик Щербаченко. Та він, за словами чергового по частині, займався десь у гарнізоні будівництвом гаражів, тож його не могли знайти. Тому вилетіли без дозиметрів. У Жулянах сіли, щоб забрати генерал-лейтенанта Миколу Бондарчука – тодішнього начальника штабу Цивільної оборони України. Проте з'ясувалося, що він уже в Прип'яті, а з нами полетить його представник – майор зі штабу ЦО. Він і вніс у наші плани корективи, сказавши, що летимо на Прип'ять.

Коли пролітали над Чорнобилем, полковник Володін дав команду бортовому техніку капітану Олександру Панькову увімкнути рентгенометр, а льотчику-штурману старшому лейтенантові Володимиру Бушкову приготуватися до замірювання рівня радіації. Побачивши станцію і дим над нею, вони спрямували вертоліт в її бік. Внизу помітили «карус». Він рухався в напрямку блока, будівництво якого ще тривало. Пілоти подумали, що, напевне, нічого страшного не сталося, якщо там працюють люди. Та коли підлетіли ближче, побачили зруйнований блок, усередині якого вирувало полум'я. Над вогнем клубочився дим. Роздуми про те, що ж сталося з людьми, які там працювали на момент вибуху, перебив борттехнік, повідомивши, що рентгенометр показує 18 рентгенів, і рівень радіації стрімко зростає.

– За допомогою спеціальної таблиці Володимир Бушков підрахував, що на землі він сягає близько 300 рентгенів. Пролетіли над АЕС східною стороною і побачили Прип'ять – місто енергетиків. Командир звернув увагу екіпажу на значну кількість людей на його вулицях, особливо дітей. На околиці міста здійснили посадку. Майор пішов розшукати генерала, щоб

отримати наказ стосовно подальших дій, а вертолітники почали спілкуватися з людьми, які підходили.

— Всі вони запитували одне: що сталося на станції? Чи дуже вона пошкоджена і коли можна буде вийти на роботу? Незабаром повернувся майор і повідомив деякі подробиці. Зокрема те, що вибух стався близько 2-ї ночі, і вітер тоді дув саме в бік міста Прип'яті, є жертви. «Створено урядову комісію і нам наказано провести з повітря радіаційну розвідку навколо міста, — сказав він. — Потрібно виявити місця з найвищим рівнем забруднення за маршрутом, який щойно я отримав від членів урядової комісії».

Трішки помовчавши, додав: «У місті дуже великий радіаційний фон, але населення про це не сповіщають...»

— Піднявшись у повітря, пішли визначеним маршрутом. На висоті 50 метрів стрілка ДП-3 залишалась на нулі. Знизились до 25 метрів, але вона не поворухнулася. Це дещо заспокоїло нас, — продовжує Сергій Володін. — Коли летіли на станцію вздовж залізниці, по правому борту опинилося село Чистоголівка, і мою увагу знову привернули люди, які працювали на городах. Насамперед тому, що в їхній бік від станції тягнувся шлейф білого диму. Оскільки над Прип'яттю ми зробили необхідні замірювання, то я вирішив відхилитися від заданого маршруту і пройти над іншими населеними пунктами. Як тільки ми опинилися над Чистоголівкою, борттехнік крикнув: «Командире, зашкалило!» «Що зашкалило?» — не зрозумів я. «Рентгенометр, — відповів він. — Понад 500 рентгенів за годину...»

Не вірячи почутому, полковник Володін подивився на шкалу і переконався, що Олександр каже правду. Необхідно було негайно виходити з цієї зони. Збільшили швидкість і зразу ж повернули праворуч. Швид-

кість зросла до 250 кілометрів за годину, і це була межа. На ній і пролетіли просто над дахами сільських хат. За кілька хвилин знову опинилися над залізницею, що вела від станції Товстий Ліс до Прип'яті. Цієї

миті до кабіни протиснувся майор зі словами: «Ти, командире, вбивця! Ми всі смертники: мій дозиметр зашкалило. Навіщо ти туди залетів?»

«А вони не смертники? — Володін показав рукою на людей, що поралися на присадибних ділянках. — Краще не втручайся в дії екіпажу».

За кілька хвилин знову приземлилися на тому ж майданчику. Сергій Іванович поглянув на годинник: у повітрі вони були 32 хвилини. Командир одразу попросив старшого лейтенанта Володимира Бушкова, щоб він наніс на карту всі точки замірювань, час і рівень радіації, а майору доручив передати цю карту урядовій комісії. Години за дві до них під'їхав автомобіль. Серед прибулих були полковник-медик, фотограф і два інженери з Чорнобильської АЕС. Полковник дав екіпажу якісь таблетки, сказавши, що вони містять йод, який дещо знижує вплив радіації.

— Ми випили по одній, а решту роздали дітям, що обступили вертоліт, — розповів Сергій Іванович.

Незабаром пілоти отримали нове завдання. Їм належало з повітря сфотографувати станцію, насамперед зруйнований енергоблок, причому в різних ракурсах. Адже члени урядової комісії не мали повного уявлення про характер руйнувань, їхні масштаби. Для ухвалення перших рішень їм конче необхідна була правдива інформація про те, що сталося. Політ виконували на висоті 80-100 метрів і зі швидкістю 90-120 кілометрів за годину. Пройшовши правим бортом уздовж станції майже до річки Прип'ять, вертоліт розвернувся і пішов на АЕС лівим бортом. Тепер можна було добре розгледіти наслідки вибуху. Рівень радіації знову стрімко зріз. Фотограф не шкодував фотоплівки, а інженери робили у своїх блокнотах якісь записи. Коли ж вони доповіли про те, що завдання виконали, Мі-8 пішов на посадку. Майор цивільної оборо-

Про ту страшну аварію та її наслідки ми й сьогодні не знаємо всієї правди

ни, забравши із собою фотографа та інженерів, поїхав у штаб. Десь за годину повернувся.

– Голова урядової комісії генерал Бондарчук дуже вам вдячний, – сказав він. – Інформація, яку ви надали, надзвичайно цінна і, мабуть, буде ухвалене рішення щодо евакуації не лише жителів Прип'яті, а й інших населених пунктів.

Екіпаж повертався на своє льотвище, але тільки-но виконали в Борисполі посадку, як отримали наказ готуватись до вильоту в Чорнобиль. Диспетчер повідомив, що потрібно привезти до Києва постраждалих пожежників для відправки спецрейсом до Москви, а для уточнення дій полковник Володін має зв'язатися з командним пунктом армії.

– Зараз говоритимете з генералом, – сказав Сергію черговий по КП, не повідомивши, з ким саме.

– Володін, – почув він у слухавці, – ти можеш просто зараз вилетіти на Чорнобиль і здійснити там серед ночі посадку?

– Можу, – відповів полковник і запитав: – Щоб забрати постраждалих пожежників?

– Хто тобі сказав про це? – закричав генерал. – Менше теревень про те, що там бачив і знаєш. Чекай наказу.

Але того дня в Чорнобиль екіпаж Володіна так і не полетів, хоча був готовий. Поки чекали додаткової команди, прийшов начальник хімслужби прапорщик Щербаченко, який здійснив відповідні замірювання. Вони показали, що льотчики «вхопили» чимало радіації. Нарешті зателефонували з командного пункту армії і сказали, що «на сьогодні, 26 квітня, завдань більше не буде». Тільки після цього вертолїтники пішли вечеряти, а потім ще довго відмивалися під душем. Серед ночі приїхав начальник медичної служби армії полковник медичної служби Анохін і про все, що відбувалося того дня, Володін доповів йому.

На ранковому шикуванні до полковника Сергія Володіна, капітана Олександра Панькова, старшого лейтенанта Володимира Бушкова підходили офіцери і цікавилися: «Що ж там таке сталося, що начальники вкрай стурбовані?»

– Що тоді могли їм сказати? Адже ми володіли мінімумом інформації. Проте і її було достатньо, аби зрозуміти: сталося велике лихо. А буквально за кілька тижнів у цьому переконався, – згадує Сергій Іванович.

Після того, як його екіпаж пройшов курс лікування у військовому госпіталі, вони здійснили, вико-

нуючи завдання командування, близько ста польотів і до самої Чорнобильської станції, і взагалі до зони відчуження. Заключний політ відбувся 27 жовтня. З кожним польотом вертолїтники дедалі більше усвідомлювали катастрофічні наслідки аварії, хоча влада приховувала від народу всю правду.

– Я і мій екіпаж облітали все Полісся, і нам непотрібна була навіть карта польотів. Втім нічого надзвичайно героїчного ми не робили: виконували, як і інші, свою роботу, – вважає полковник Володін.

31 рік минув з дня Чорнобильської катастрофи. Але події, учасником яких він став, Сергій Іванович і досі добре пам'ятає. Окрім того, що вони закарбувалися в його пам'яті, про них нагадують і хвороби, спричинені надмірним радіаційним опроміненням. А ще – відзнака Президента України – хрест «За мужність», яким полковник Володін нагороджений «за особисту мужність і відвагу, виявлені під час ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС».

Про ту страшну аварію та її наслідки ми й сьогодні не знаємо всієї правди. Лише на початку зими далекого вже тепер 1986-го прийшли перші перемоги над атомом, який виявився зовсім не мирним – 14 грудня був добудований саркофаг над зруйнованим четвертим енергоблоком. Відтоді минуло два десятиліття, й саме ця дата стане Днем вшанування учасників ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Героям, яким судилося врятувати світ від страшної біди, ми завдячуємо своїм життям. Страшно навіть уявити собі, що могло б статися, якби не вони. Чорнобильську зону називають пам'яткою мертвої радянської цивілізації, проте вона і сьогодні містить неабияку небезпеку. На жаль, ми не можемо змінити минуле, але від нас залежить те, яким буде наше майбутнє.

Сергій ЗЯТЬЄВ

«Найкращий вірш ще ходить на свободі...»

«СПАСИБІ ТОБІ, ДРУЖЕ, ЩО ЖИВИЙ»

Спасибі тобі, друже, що живий,
За те спасибі, що вернувся з бою,
Де не один полеглий із героїв...
Життям усе ж іскриться погляд твій...
Спасибі тобі, друже, що зумів
Все ж бути там – пройшов же ти чимало...
Хоч тут тебе нам так не вистачало,
Ясних думок і усмішок, і слів...
Спасибі тобі, друже, що зберіг
Любов у серці до свого краю
Попри всі чвари... та я точно знаю,
Що ти по-іншому б не йшов – не зміг!
Для перемоги все зробить зумій
У цей важкий для України час!
Ти вистоїш за себе і за нас,
Спасибі тобі, друже, що живий!

Любава Казмірчук

ЧОМУ В СВІТІ ОТАК ВІДБУВАЄТЬСЯ?

Що накоєно, що нароблено,
Чому в світі отак відбувається?
Може кимось колись пороблено
Що слова ті пророчі збуваються?
Може стати війна братовбивчою,
Хоч лишитися негромадянською
Я всю душу по краплі вичавлю
Із братерствами тими слов'янськими...
Ну а доля – злодійка вражая
Забавляється, як божевільная:
«Ось таке на ваги тобі зважила
За можливість лишатися вільними!
Як тобі така вира, воїне,
Чи готовий сплатити не золотом,
Щоб довіку ціна за волю ту
У душі віддавалася холодом?»
Як тепер у приціл дивитися...
На курок натискати як тепер?..
Щоб тобі, «голуб», удавитися
Недоміркуватий люцифер!
Буду думати, буду бачити...
Знаю тільки, напевне, єдине:
Хоч собі і не зможу пробачити,
Ворог прийде – ворог загине...

Kostia Chabala, 72 ОМБР

ВОЛОНТЕР

Ти знаєш, я так хочу написати,
 Про тебе...Ти для мене є свята!
 І душу твою хочу цілувати,
 Яка багато так несе добра.
 Ти наче ангел, що мене оберігає,
 Ти та, що сили надає мені в бою!
 І завдяки тобі, надія не вмирає,
 Я знаю спину прикриваєш ти, мою.
 Твоє обличчя втомлене війною,
 У серці лють до окупантів, ворогів.
 Чарівна посмішка, твоя таємна зброя,
 Наснаги надає й спокійних снів
 За весь цей час для мене ти – вже рідна,
 Піклуєшся про мене, як сестра.
 За все, що робиш, ти поваги гідна,
 Важкого по житті несеш хреста.
 Я дякую тобі, ти є найкраща,
 Я Богу все про тебе розповім.
 Нехай дарує він тобі лиш щастя
 І сили в нашій спільній боротьбі!

Patrik Orishko

ПРОЛОЖИТЕ МАРШРУТ СКВОЗЬ АДДЕВКУ...

Проложите маршрут сквозь Авдеевку,
 Сквозь развалины чьих-то домов.
 Где, во всем обвиняя Америку,
 Кроют из запрещенных стволов...
 Сквозь Водяное, Пески, Изварино,
 Где пропитана кровью земля.
 Где расстреляно все и изранено
 По прямому указу Кремля.
 Проложите маршрут через кладбище,
 Что бы каждый, кто едет в Москву,
 Видел лица погибших товарищей,
 Жизнь отдавших за нашу страну.
 Через госпиталь путь проложите.
 Пусть не самый центральный, но пусть
 Вы из окон в глазах разглядите,
 Душ, войной искалеченных, грусть...
 Проложите маршрут сквозь траншеи
 Сквозь окопы и сквозь блиндажи.
 Где солдаты, себя не жалея,
 Бьются с «рашкою» не за гроши.
 А потом отправляйтесь с комфортом
 К тем, кто предал, унизил, солгал.
 Согласившись на сделку с чертом,
 От солдата не ждите похвал...

Виктор Залевский

МЧИТЬ КРІЗЬ ТЕМІНЬ «САНІТАРКА»

Мчить крізь темінь «санітарка»,
 І сирена ріже тишу.
 Скаче, ніби спритна жабка,
 Намагається скоріше
 Довезти, віддати цілим
 В руки вправного хірурга
 Хлопця з кулями у тілі,
 Та уламками від ВОґа.
 Медсестра над ним чаклує
 І щораз втира обличчя.
 На вибоїнах тримає,
 Водію кричить: «Ну швидше!»
 А обличчя юнакове,
 Світиться від щастя ясно.
 Заживуть обов'язково,
 Рани вкривші тіло рясно.
 Повитягуються кулі,
 І уламки металеві,
 Буде жити, дяка долі,
 І на заздирсть ворогові.
 А щасливий він від того,
 Що не має він увіччя,
 Що на місці руки і ноги,
 А ВІЙНА ЙОГО СКІНЧИЛАСЬ...

Олександр Василенко

ДОНБАСЬКИЙ «ПОРОЖНЯК»

Пам'ятники бувають різні: мужикам у піджаках, дівчатам без піджаків, зате з веслами, акторам, персонажам п'єс і фільмів, полководцям та їхньому гужовому транспорту. Та найоригінальніший пам'ятник нещодавно відкрили у Ростові – органічному добриву. Хоча офіційно та куцатумба, яка легко накривалася наволочкою від сирітської подушки, іменувалася монументом російським «добровольцям», що від-

дали життя під час «визволення» Донбасу від місцевих жителів, але оскільки на тих полях, де вони все це віддавали, з року в рік конопля виростає все буйнішою і більш задьористою, варто все ж таки говорити про добриво. Або принаймні про «добрИвольців».

На урочистій церемонії відкриття шморгав носами і витирав скупі п'яні сльози численний місцевий бомонд у кількості десятка екземплярів. Також були представники

міжнародної спільноти – «президент ДНР» і відомий меценат Сашко Захарченко, в якого на руці висів колишній «голова уряду» цього ж таки утворення Бородай, не менш відомий спеціаліст по малайзійських «Боїнгах». Дещо здивувала відсутність ще більш відомого поціновувача прекрасного, колекціонера живопису, позолочених скульптур і страусів, «барона у вигнанні» Віктора Януковича, без активної участі якого, можли-

во, ніколи б і не було ні російських «добровольців», ні цього свята. Та прес-секретар «проффессора» повідомила журналістам, що після того, як під час однієї церемонії в Києві колекціонера накрило жалобним вінком, він поклявся на такі заходи більш не ходити.

Відсутність Віктора Федоровича на церемонії компенсував своєю присутністю помічник президента Росії Владислав Сурков. На перший погляд, це було дивно. Адже його шеф неодноразово клявся «зуб дати» за те, що нікого з росіян на Донбасі і близько немає. Російська мова – є, її українські буряти й захищають, а росіян – ні боже ж ти мій! З'ясувати в самого помічника, яким це протягом його на «чужу свадьбу» затягло, не вдалося. Він вперто мовчав, мов та тумба під наволочкою, яку відкривали. Не сказав жодного слова ні під час церемонії, ні після неї. Лише лагідно посміхався журналістам, які смикали його за пальто, прохаючи хоча б каркнути якусь літеру. Так же мовчки і пішов разом із «президентом ДНР», котрий щось йому нашіптував про куря-

чі стегенця. Одне слово, вкотре підтвердилася геніальність Миколи Васильовича Гоголя, який у своїх творах не лише описав сьогодення Росії, а й передбачив дану історичну подію: «Сьогодні мені всю ніч снилися два якісь незвичайні щури. Я таких ніколи не бачив: чорні, неприродної величини! Прийшли, понюхали – і пішли геть». Хіба що гоголівські щури «прийшли і понюхали», а ці навпаки – пішли нюхати. Курячі стегенця, ясна річ.

Що до цього разом із Сашком нюхав один з ідеологів «руско-го міра» майор-письменник-«замполіт» Захар Прилепін, не можуть сказати навіть дипломовані наркологи. Поки що їм невідомо, який «кокс» міг викликати в майора таку реакцію, якою він вразив навіть побратимів по «перах». Навіть вугільний пил, політий ЛСД і щедро присмачений колумбійським героїном, що його колишній заступник мера Пітера Анатолія Собчака і хрещений батько нинішньої кандидати у російські президенти Ксюхи Собчак Володимир Путін на початку своєї політичної кар'єри мішками і вагонами заво-

Майор-«замполіт» Захар Прилепін переконаний: «Президент ДНР» Сашко Захарченко входить до «п'ятірки» найбільш популярних політиків в Україні!»

– Ну чё там пишут, хахлы к нам уже просят или нет?

звив на потребу рідної популяції, не міг спричинити такого вражаючого ефекту. Кілька разів чхнувши і насилу віддихавшись, «класик російської літератури» повідомив в інтерв'ю «Комсомольської правде», що його друг і «президент ДНР» Сашко Захарченко входить до «п'ятірки» найбільш популярних політиків в Україні!

За словами майора, він знає про настрої в Україні «трохи більше, ніж решта», оскільки «має доступ до закритої соціології, яка надходить і в адміністрацію ДНР, і до пана Порошенка».

Власне останнім часом, особливо після рішення Сенату США надати Україні летальну зброю, Захарченко стільки разів бігав з папером до дерев'яної будки на дворі, що та стала його головною резиденцією. Там він і прочитав приємні для нього слова, розминаючи «Комсомолку» у руках. На жаль, «замполіт» не завдав собі клопоту назвати чотирьох інших найпопулярніших політиків в Україні, але «головний отаман всієї Малоросії» і без того давно здогадувався, хто це. З майбутніми конкурентами на президентських виборах треба було щось робити.

Зібравши в жмут усе своє стратегічне мислення, очільник «ДиРи» завдав випереджувального удару і прямо в будці провів пресконференцію, на якій рішуче заявив спікеру «парламенту» Денису Пушиліну, котрий також засідав неподалік за стінкою:

– Януковича, Клименка, Арбузова, Азарова... Давай внесемо цих людей до списку нев’їзних у Донецьку народну республіку! Зі зрадниками нам робити нічого!

Спікер хотів було заплескати в долоні, але руки були зайняті – тримали штани. А в далекій Росії Віктор Федорович зламав останню ручку і тихо заплакав. Він-бо знав, хто насправді зрадник! Якось залізши в Інтернет і набравши у віконці пошуку слово «порно», він замість бажаного відео з промовою «коханої» дружини з монологом про наколоті американські валянки отримав текст колишнього глави «ЦВК ДНР» Романа Лягіна, котрий відповідав за організацію «рехверунду-ма» у травні 2014 року:

– Я робив те, що робив, за пе-

У Росії набуває популярності гасло «Доженемо і переженемо Північну Корею!»

реконанням, щиро і з повною віддачею! Тому що вірив у Росію, яка нас не покине. Але вона кинула, причому під танки! Тисячі людей

забивають, як скотину, для телевізійної картинки. Донбасу не судилося пройти шлях Криму! Нас зрадили і продали! За що боролися і помирили? І що, все було даремно? Так, Росії, яку ми собі уявляли, немає, а, можливо, ніколи й не було. Для повернення нормально-го життя, відновлення роботи підприємств, неминуче повернення в Україну! Донбас – це Україна!

Це був повний аут! Особливо, якщо згадати «шлях Криму», для чого не обов’язково мати доступ до «закритої соціології». Навіть за даними російської «Независимой газеты», у кримських містах зростання смертності порівняно з рівнем 2013 року становить: у Феодосії – 13%, у Сімферополі – 12%, в Ялті – 5%. Тоді як з 2005 по 2013 рік смертність в АРК безперервно зменшувалася.

2015 року злочинність у Криму збільшилася на 53%, у місті «російської флотської слави» Севастополі – на 45%. Найбільш пишно порівняно з 2014 роком, коли півострів «стогнав під українськими

Зате у Криму «без бандерів»

Я з Азії! Я – Чингізхан! –
чесно зізнався Вольфович,
в один момент переплюнувши
всіх пацієнтів божевільень, котрі
вважають себе Наполеонами

окупантами», буяють економічні злочини – на 143%. Здирництва стало більше на 70%, крадіжок – на 32%, пограбувань – на 11%. За словами «понаїхавшого» начальника Севастопольського управління МВС, «збільшується кількість злочинів за рахунок того, що зростає кількість безробітних. Роботи немає, а жити хочеться». Зростання озлоблення і агресивності проявилось збільшенням тяжких і особливо тяжких злочинів на 123%, із них убивств – на 53%, тяжких тілесних ушкоджень – на 25%. Зате «без бандер» і «не стріляють».

Тішитися новоявленим «громадянам Росії» залишається лише російським державним телебаченням, яке запустило серію репортажів з КНДР про те, як чудово північним корейцям живеться під керівництвом Пут Іна... тобто

Кім Чен Іна. З якою любов'ю вони після роботи вирощують квіточки: «Пахне свіжістю і нашою глибокою повагою до вождя!» І жодних тобі балетів про «Лебедине озеро»! Зате є прекрасна опера «Море крові», в якій героїня в ході оборони від американських агресорів несе на голові горщик каші для товариша Кім Чен Іра, з двох рук відстрілюючись від імперіалістів.

Все це надихає на нові трудові і бойові подвиги. У самій Росії набуває популярності не лише «президент ДНР», а й лозунг «Доженемо і переженемо Північну Корею!». Бо й справді фігня якась: РФ годує КНДР, але якщо тамошнього Іна порівняти мордами з російським Ином, то не камінь виходить – тамошній втричі ширший.

А вина в цьому «найбільша геополітична катастрофа» – розпад Радянського Союзу, як мудро визначив президент Росії, марно надуваючи щоки, аби хоч трохи зрівнятися зі своїм північнокорейським колегою.

Щоправда, він так і не зміг дати пояснення, що саме до тієї «катастрофи» призвело. Довелося за нього це робити всесвітньо відомому аналітику, синові юриста і лідерові ЛДПР (не плутати з КНДР і ДНР з ЛНР) Володимир Вольфовичу Жириновському. На його могутній у своїй куцості розум, винуватцями розпаду стали Андропов і Горбачов, бо вони були «селюками».

– Вони із села! – заявив Вольфович у черговій програмі ще одного «аналітика» Соловйова, котрий сьогодні заміняє росіянам Петросяна і Кашпіровського водночас.

– А ви звідки? – поцікавився Петросян плюс Кашпіровський.

– Я з Азії! Я – Чингізхан! – чесно признався Вольфович, в один момент переплюнувши всіх пацієнтів божевільень, котрі вважають себе Наполеонами.

Після цього Сашкові Захарченку залишилося тільки підтертися тією «Комсомолкою» зі своїм «рейтингом».

Олег ЯНОВСЬКИЙ

Вірменське радіо
якось запитали:

— Чим
відрізняється
офіцер царської
армії від
офіцера сучасної
російської армії?

— Царський
офіцер, —
відповіло
радіо, — завжди
був поглений
до синяви, трохи
напідпитку, знав
культуру від Баха
до Фейєрбаха,
а військову
справу — від
Ганнібала до
Наполеона.

А сучасний
російський
офіцер завжди
трохи поглений,
п'яний до синяви,
знає культуру
від Кобзона
до ОМОНа,
а військову
справу — від
Гірка до Вагнера

ЧЕСТЬ ОФІЦЕРА: ДЕГРАДАЦІЯ ПО-РОСІЙСЬКИ

День ВДВ. Санкт-Петербург. Фонтан в Олександрівському саду

Це, звичайно ж, анекдот і у дещому досить «бородатий», проте ніде правди діти: колись давно поняття офіцерської честі здебільшого асоціювалася виключно з російським офіцерством. До того ж, головним чином, імперської армії. Не секрет, що уявлення про вірних аж до кулі в скроню своєму військовому обов'язку і чесному слову «слуг царю, отцов солдатам» у багатьох українців складалося під впливом мосфільмівської кінопродукції та ерзац-культури, яка брудним потоком заливала терени України з території північного сусіда. Усі ці «гардемарины, впёред», «господа офицеры, голубые князья», «поручики Голицыны, корнеты Оболенские», «штабс-капитаны Овечкины» і «есаулы молоденькие» виробництва всіляких «газманових і розенбаумів» добряче замакітрили голови пересічним громадянам, особливо молоді. Тоді як вираз «честь українського офіцера» міг викликати у кращому разі лише іронічну посмішку. Мовляв, яка може бути честь у вусатого дядька із шаблею в одній руці і пляшкою самогону в другій, який тільки про те і мріє, щоб влаштувати черговий єврейський погром? Ви що, мовляв, кіно «Дні Турбіних» не бачили, про «гроздь

акации белой душистые» не чули? От веселий балагур, стрункий, затягнутий у портупею, з пляшкою делікатної горілки в кишені галіфе капітан Мишлаєвський — це ж інша справа! Душка і суцільний гламур. Навіть те, що врешті-решт «веселий балагур» зрадив рідній «білій справі» і перебіг до «червоних», тоді як «вусаті дядьки» у більшості свій віддали життя на полі бою під жовто-блакитними прапорами, майже нікого не бентежило навіть після отримання Україною незалежності. Ну як же, це ж сам Михайло Булгаков написав, а він знає, сам офіцером був! Не бентежило і те, що письменник-знавець після трьох днів своєї «служби» драпав з тієї армії, навіть не доїхавши до фронту, аж гай гудів.

2014 року життя поклато край жартикам про «шаровари з лампасами» і довело усьому світові, яку насправді гідність мають справжні українські офіцери! Як і довело помилковість твердження, що Росія ніколи не воюватиме з Україною. Бо «разом вчилися» і таке інше. На жаль, до цього майже всі у це вірили. А потім кадрові «голубые князья» у Криму і на Донбасі продемонстрували, у якій частині тіла гніздиться їхня «честь».

Втім, про це вже багато вже

Царські офіцери багатьом відомі за кінострічками радянських часів. У сиквелі популярної в СРСР картини «Невловимі месники» Армен Джигарханян зіграв роль штабс-капітана Овечкіна.

писалося і ще більше буде написано. Останньою публікацією, вочевидь, буде присуд Міжнародного суду «господам Оболенским и Голицыным», як до цього був вирок «геррам Кейтелям и Манштеймам» щодо військових злочинів.

Та Росія не була б Росією, якби і тут не пішла поперед планети всієї у зганьблені офіцерської честі, придумавши своє власне «ноу-хау». Йдеться про так звані ПВК — приватні військові компанії, яких нині на Московщині налічується мало не десяток. Власне, є вони і в багатьох цивілізованих країнах, проте між західними ПВК і російськими різниця така ж величезна, як між князем Київським Володимиром Мономахом і князьком Московським Владимиром Путіним. Перш за все, західні ПВК дійсно приватні і незалежні від державних бюджетів. Займаються вони тільки тим, чим їм законодавчо дозволено займатися за прозорими угодами: охороною VIP-персон і стратегічних об'єктів,

Кадр з фільму «Диверсант»

супроводженням вантажів через «гарячі точки», тиловим забезпеченням тощо. Якщо ж комусь закортить повоювати на чужих територіях, той автоматично переходить у розряд «найманців», про яких також знято чимало захоплюючих «бойовиків», але тамошній Феміді на ті фільми начхати і тюремні терміни спійманим «диким гусакам» вона ліпить конкретні.

Зрозуміло, що трактування того чи іншого факту залежить від точки зору експерта, який береться цей факт трактувати. При бажанні, приватною військовою компанією можна назвати навіть армію Нестора Івановича Махна. Та ось яка заковика: Нестор Іванович наробив багацько помилок, проте ніколи не здавав свою армію в оренду і громив «білих», «червоних» і кайзерівських німців не під Тамбовом чи Могадишо, а на полях своєї рідної України. Не за гроші, а від душі. І попри всі подальші вигадки російського агітпропу, котрий із шкури пнувся, намагаючись перетворити Нестора Махна на якогось клоуна з маузером і гармошкою, «батько» з повним правом міг би сказати: «Честь маю!»

До речі, маленький ліричний відступ. Можливо це тема

окремої публікації, проте ніхто з кінокритиків досі не звернув уваги на одну річ: чому дія більшості «культових» радянських, а потім і російських фільмів, присвячених так званій Громадянській війні, розгортається на землях саме України? Навскидку: «Бумбараш», «Адьютант его превосходительства», «Зеленый фургон», «Тачанка с юга», «Бег», «Хождение по мукам», «Неуловимые», ті ж самі «Дни Турбиных»? Чи не тому, що для українців це була не Громадянська, а визвольна війна, і поки в Росії населення щось там собі мовчки під носом жувало, зручніше вмошнується під більшовиків, українці молотили «старших братів» так, що їхня генетична пам'ять і досі до тями не прийде?

Найяскравішим же прикладом сучасного російського офіцера, який про честь щось чув, але забув подивитися у тлумачному словнику, що це таке, є Дмитро Валерійович Уткін — особистий номер М-0209, підполковник запасу, колишній командир 700-го окремого загону спецназу 2-ї окремої бригади підрозділу спеціального призначення ГРУ МО Росії і палкий прихильник ідеології та естетики Третього рейху. Саме тому, а зовсім не через любов до класичної музики, він взяв собі позивний «Вагнер»,

під яким нині відомий як організатор і керівник однойменної ПВК, на котрій військових злочинів більше, ніж доларів на таємних рахунках кремлівського карлика.

На можливі заперечення, мовляв, «Вагнер» нині особа цивільна, а тому й офіцерська честь йому ні до чого, є контраргумент: у грудні 2016 року Володимир Путін прийняв урядові поправки до закону «Про військовий обов'язок і військову службу», за якими громадяни Росії, котрі знаходяться у резерві, вважаються такими, що виконують обов'язки військової служби, якщо вони беруть участь у «боротьбі з міжнародним тероризмом за межами Російської Федерації». Тобто, досить заявити, що ти «хату покинул, пошел воевать, чтоб землю крестьянам в Гренаде отдать» — і ти автоматично вважаєшся військовослужбовцем, навіть якщо не зарахований на постачання в жодній із частин Міністерства оборони Росії. Іншими словами, ці зміни до закону дозволяють використання російських найманців у всьому світі і легалізують діяльність ПВК.

Зрозуміло, що жоден не пов'язаний з владою офіцер, навіть якщо він такий крутий спецназівець, що з літака без

Кадр з фільму «Бумбараш»

ПРИВАТНІ ВІЙСЬКОВІ КОМПАНІЇ РОСІЇ										
	RSB-Group	Актівітас	МАР	MSGroup	Сентре II	АТКолор	SlavComps	PMC Wagner	Е.Н.О.Т.	Солдато
Участь у війнах										
«ЛНР», «ДНР»	✓	?	✓	?	?	✓	✓	✓	✓	✓
СИРІЯ	?	✓	?	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ІНШІ КОНФЛІКТИ	?	✓	?	✓	✓	?	?	✓	✓	✓
	Біс	Донецьк, Іловайськ та інші території	Донецьк, Іловайськ, Харків, Афганістан	Донецьк, Іловайськ, Харків, Афганістан	Донецьк, Іловайськ, Харків, Афганістан	Донецьк, Іловайськ, Харків, Афганістан	Донецьк, Іловайськ, Харків, Афганістан	Донецьк, Іловайськ, Харків, Афганістан	Донецьк, Іловайськ, Харків, Афганістан	Донецьк, Іловайськ, Харків, Афганістан

парашута плигає і голими руками танкове дуло вузлом зав'язує, створити свою ПВК не зможе принципі. «Ліві» люди в цей бізнес не допускаються і не будуть допущені ніколи. А ось «Вагнеру» це вдалося. Як? Запитання риторичне. Та схоже, що його військова компанія така ж «приватна», як і «Луганська республіка», де «вагнерівці» чимало «бабла» на чужій крові наробили — «народна».

Тренувальна база ПВК «Вагнера» попервах розташовувалась на хуторі Веселий у Ростовській області. 2015 року її перенесли на хутір Молькіно Горячеключевського району Краснодарського краю, поруч із загальновійськовим полігоном № 243 (військова частина 55485). Тоді ж полігон було модернізовано і додатково оснащено. Поруч розташовані також 1-ша гвардійська

ракетна бригада (військова частина 31853), 10-та окрема бригада спеціального призначення ГРУ Міноборони (військова частина 51532). Офіційно ПВК «Вагнера» не платить за оренду землі і приміщень. Через появу у ЗМІ інформації про базу, керівництво розглядає можливість її перенесення до Таджикистану, Нагірного Карабаху чи Абхазії.

За деякими даними, витрати «Вагнера» на зарплатню його найманцям щорічно становлять від 5,1 мільярда до 10,3 мільярда рублів, одноразові витрати на спорядження — 170 мільйонів рублів, компенсації родичам загиблим — від 27 мільйонів рублів. Харчування — близько 2 мільйонів рублів на день. Ясно, що витрати йдуть не з пенсії пана Уткіна. Зарплатню найманці отримують готівкою, або на карти,

За інформацією «ІнформНапалм»

зареєстровані на підставних осіб. Раніше до компанії приймали переважно офіцерів, які мали бойовий досвід. Нині ж беруть будь-кого, аби тільки міг пробігти стометрівку і не дуже захекався. Швидке навчання базовим навичкам на полігоні — і вперед на війну, м'ясо, відпрацьовувати контракт. Але охлосу подобається. Черга стоїть.

В Росії на цю тему намагаються не говорити. Якщо почитати їхню пресу, то, виявляється, ПВК «Вагнера» придумали українці, аби лякати нею сирийців. Спросоння у це можна було б повірити, якби самі «вагнерівці» не виклали 30 червня 2017 року в «YouTube» відеозапис, на якому вони під веселий регіт трощать кувалдою кінцівки цивільному сирийцю. На відео чути

російську мову, лунає російська пісенька, а на плечі у одного з «високодуховних» видно нашивку: «Я просто сделаю тебе очень, очень больно».

Москва, як завжди збрехавши, заявила, що ніяких російських найманців у Сирії немає. І негайно ж отримала «вітання» від сирійської опозиції — привселюдно відрубані голови захоплених «вагнерівців»: 39-річного Романа Заболотного та 38-річного Григорія Цуркану. Жорстоко? Не цивілізовано? Британське видання «Daily Mail» знайшло одного з «бойових подільників» безголових, до речі, уродженця Донецька, котрий у складі ПВК «Вагнера» спочатку воював на Сході України, а потім подався звільняти Сирію від сирійців, бо у нього (тільки не заплачте від розчулення) «дружина вагітна, двоє дітей, син і дочка, а батьки уже у літньому віці». За невеличкий гонорар ця істота повідала:

— Наші також відрізали їм голови. Навіщо мені тягти ціле тіло через пустелю? Спочатку за кожну голову виплачували по п'ять тисяч рублів. Але потім наші хлопці

почали приносити купи голів, ось чому ціну було зменшено. Останнім часом платили по тисячі рублів.

Відрізання голів — досить марудна справа, а іноді ж хочеться і «романтики».

— Іноді буває нудно, — продовжує виливати душу перед журналістами істота. — Але ви можете купити собі дружину. Незаймана дівчина із хорошої сім'ї коштує 100 доларів на рік. Якщо ви візьмете її назавжди, то це 1500-2000 доларів. Проте це можуть собі дозволити головним чином офіцери...

Ті самі. Російські «голубые князья»... У Сирії їх «зажмурили» вже понад сотні. Скільки в Україні — не знає ніхто, бо ж у РФ — це

Українське Широкино після обстрілів російських найманців

«державна таємниця». Проте виколупувати їх з Донбасу наші хлопці вже навчилися.

Диверсійно-розвідувальні групи ПВК «Вагнера» засвітилися на Світлодарській дузі, в районі Станиці Луганської і Щастя, а також на маріупольському напрямку — в районі Широкино. СБУ встановила особистості 1587 бойовиків, тож у хлопців із українських сил особливого призначення найближчим часом буде чим зайнятися. «Вагнерівці» брали участь у штурмі Луганського аеропорту. П'ятнадцятьох з них і досі «напрасно старушки ждуть додому». Під Дебальцево українські вояки допомогли «Вагнеру» зекономити на зарплаті ще для його 21 «орків». Кремль продовжує відхрещуватися від «приватників», однак це не завадило 9 грудня 2016 року Володимиру Путіну вручити державні нагороди Росії восьми найманцям «Вагнера» — з нагоди Дня героїв Вітчизни і за участь у війні проти України. Цікаво, чи були серед нагороджених ті двоє, яких СБУ підозрює у збитті «Іл-76» з українськими десантниками під Луганськом? «Приватні» російські офіцери прийняли державні нагороди з рук жандарма! Якщо вже згадувати про честь, то в цьому разі від сорому помер би навіть поручик Ржевський.

Олег ШПАК

Сирійське місто Алеппо після бомбардувань російської авіації

СПЕЦПРОЕКТ

Бібліотека журналу

УКРАЇНИ
Військо

НАШІ

історії українських воїнів

КНИГА 3

Завантажуй та читай:
www.viysko.com.ua
www.mil.gov.ua

...У годину, коли люди, які живуть із тобою в одній країні та яких ти вважаєш рідними по землі і по крові, під впливом російської пропаганди та виконуючи російські накази, раптово починають стріляти тобі в спину, коли координують вогонь бойовиків у хату свого сусіда, коли лінія окопів пролягає не в родючих українських ґрунтах, а в душах і головах українців – слово «НАШІ» набуває особливого значення. Український воїн, як поводир позбавлених бачити реальність, радить: «Заплющ очі – дивись серцем!» Дивись, для кого Україна – це полігон, а для кого – земля рідна. Хто маскує в дитячій іграшці вибухівку, а хто розмінює будинки й цілі квартали та території. Хто використовує народ Донбасу як живий щит, а хто заради нього йде на смерть, рятуючи дорослих і дітей.

Бібліотека журналу

УКРАЇНИ
Військо

ПОБРАТИМИ

історії українських воїнів

КНИГА 1

Бібліотека журналу

УКРАЇНИ
Військо

ВІДЧАЙДУХИ

історії українських воїнів

КНИГА 2

Бібліотека журналу

УКРАЇНИ
Військо

НАШІ

історії українських воїнів

КНИГА 3

Читати – щоб знати, знати – щоб перемагати!

DONETSK

У КІНО З 7 ГРУДНЯ

КІБОРГИ

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

РЕЖИСЕР **АХТЕМ СЕІТАБЛАЄВ**

АВТОР СЦЕНАРІЮ НАТАЛІЯ ВОРОЖИТ РЕЖИСЕР-ПОСТАВНИК АХТЕМ СЕІТАБЛАЄВ ПРОДЮСЕР ТІАНА ДІДІОРА ОПЕРАТОР-ПОСТАВНИК ЮРІЙ КОРОЛЬ КОМПОЗИТОРИ МІЛОШ ЄЛІЧ, АНДРІЙ ПОНОМАРЬОВ
ХУДОЖНИК-ПОСТАВНИК ШЕВЧЕНКО СЕІДАМЕТОВ ХУДОЖНИК ПО ПОСТУПАХ НАДІЯ КУДРЯЦЕВА ХУДОЖНИК ПО ГРИМІ ЛЮБІЛА ХОМА КАСТИНГ-ДІРЕКТОР ОЛЬГА КЛИМЕНКО